

Sevi.der/gi

OCAK 2026

SAYI:1

Bilge KARGA - Gökkuşağına Sözler, Çetin DERDİYOK - Bir Yolun İki Ucu, Ecdat GÜVEL - Bizim Gani, Özcan UĞUR - Şairler, Duygu MUMCU - Desen, Yaşar ERKMEN - Dilsiz Dostlarımız, Devrim AK - Eski Bir Zaman, Zümral CENGİZ - Bekleyiş Bestesi, Ümmünur GÜLLÜ - Hadi Boyuyalım, Ecrin Ada ARI - Sonbahar, Sümeyye TEMEL - Higanbana, Ahmet Rifat İLHAN - Çürüklük, Güneş Sedet ALTUN - Limon Çiçeği, Simge BEKTAŞ - Kapının Ardındaki Sessizlik, Havin Elizon Yapa - Unutulan Yürek, Kader YILMAZ - Geçti ve Bitti, Furkan PARSAK - Buzları Öpmek, Sami Paşazade SEZAI - (Sadeleştiren: Bedri AYDOĞAN) Kediler, Ahmet HAŞİM - Dörtlükler, Enver GÜVEL - Arı Yapar Bal Öğünür, Mehmet USLU - Kuş Azat Etmeye Götürsene Beni, İlhan GERİMTERLİ - Kuma, Veli ÇELİKTAŞ - Bizim Çiçeklerimiz, Ramazan ÇAKIROĞLU - Nebbaş İle Tavukçu, Selda NİSANOĞLU - Gül Kokulum, Mete ÇUKUROVA - Sülemiş

Sevi.der/gi

Adana Sanatevi Derneği Adına Sahibi
Ecdat GÜVEL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ecdat GÜVEL

Genel Yayın Yönetmeni
İbrahim Çetin DERDİYOK

Editör
Yaşar ERKMEN

Hukuk Danışmanı
Sabri ÇİÇEKLİ

Yayın Kurulu
İbrahim Çetin DERDİYOK
Bedri AYDOĞAN
Bilge KARGA GÖLLÜ
Mustafa EMRE
Tiraje Zeynep YÜREĞİR
Aysel YENİDOĞANAY
Yaşar ERKMEN
Yadigar ÖZTUGAY
Songül YURDACAN
İlhan GERİMTERLİ
Mehmet Emin YENİÇERİ
Ecdat GÜVEL

Görsel Sanat Yönetmeni
Kerem Yücel GÜVEL

Kapak Resmi
Ekin Duru GÜVEL

Sevi.der/gi Adana Sanatevi Derneği Süreli
Yayın Organıdır.

İLETİŞİM

Tel : 05052782996

Mail : sevidersanat@gmail.com
Huzurevleri Mahallesi 77231 Sokak Yıldız
Sitesi A Blok Zemin Kat Çukurova/ADANA

İnternet sayfası:
www.sevidergi.com
www.sevidergi.com.tr

Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya
kamuoyu önünde söz vermiştir.

İş bu dergide yer alan tüm yazı ve
fotoğraflar, yazarın gönüllülük esası ile
sanat ve sanatçıya katkıları adına,
Sevi.der/gi'de yayınlanmak üzere yazarın
kendi rızası ile yollanmış olup, dergiye
bedelsiz şekilde basılmıştır. Dergide yer
alan yazı ve fotoğrafların tamamının,
fikri ve sinai hukuk çerçevesinde
sorumlulukları yazara aittir.

OFSET HAZIRLIK & BASKI
Arslan Güneydoğu Gazetecilik,
Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş.
Yeni Doğan Mah. 2108 Sokak. No: 13/A
Yüreğir ADANA

BAŞLARKEN

Bu dergi, bir dergi, adı Sevi.der/gi. Sevi.der/gi ne demek miş? Sevi aşk demekmiş.

Bu dergi sevi(aşk) der'lerin, aşk söyleyenlerin, aşk diyenlerin dergisiymiş.

Bu dergi sevi(aşk) derleyen(toplayan) ve deste deste sunanların da dergisiymiş.

Bir de sevi(aşk) der(kapı)sından girenlerin dergisiymiş.

Bir sanat dergisine böyle aşklı bir adı neden yakıştırdık? En büyük aşk sanat aşkıdır da ondan.

Sanat aşkı dayanıklıdır, fethedilemez, sönümlenmez, harlanır, yakar, pişirir.

Sanat aşkı üreticisini ve de alımlayıcısını (Yunus miskin çiğ idik, piştik elhamdürüllah)

Yunuslaştırır, insanı kamil, Anadolu Ereni, insan aşığı eder.

Ereğimiz sanatı yaygınlaştırmak, daha, daha çok kişiyi Yunuslaştırmak.

Dergimiz ise araç. Öyküler dokuyacağız, şiirler dizeceğiz, desenler de çizeceğiz yayınlayacağız burada.

Gençlere çağrımız var. Yazın, çizin getirin yayınlayalım. Çukurova'nın kadim kültür birikimi sizlerin içinden büyük sanatçılar çıkaracak kudrettedir. Sizde de o kudreti görüyoruz.

Yetişkin yazarlarımıza da kapımızı kapatmadık, onlardan da daha üstün yeni yapıtlar bekliyoruz.

Öykülerin bin sözcüğü geçmemesi, şiirlerin de çok uzun olmamasını yeğliyoruz.

Yazılar 12 punto ölçüsünde Word dosyası olarak gönderilmeli.

Biz yayın kurulu olarak hazırız, görev başındayız. Sizleri de birlikte iş yapmaya(sanatın hamalı olmaya) çağırıyoruz.

Elinizdeki bu sayıda üniversiteli beş, liseli dört gencimizin yapıtını okuyacaksınız. Biz onların yapıtlarını Genç Kalemler başlığı altında yayınlamayı uygun gördük. Böyle devam edeceğiz. Her sayıda Edebiyat Tarihimizden başlığı altında ustalardan bir şiir ve bir öykü de yayınlanacak. Yine her sayıda bir şiir ya da öykü incelemesi bulacaksınız.

Kapakta göreceğiniz ilkokul ya da ana sınıfı öğrencisinin yaptığı bir resmi görecek ve resmin öyküsünü iç sayfalarda okuyacaksınız.

Adana'mızdaki sanat etkinliklerine katılımı artırmak amacıyla derginin bir sayfasında onların duyurusunu yapacağız. Resim, heykel, fotoğraf sergileri, sanat söyleşileri, imza günleri, tiyatro oyunları, senfoni, konser, sanatsal konulardaki konferans ve panelleri düzenleyen kurumlar etkinliklerini derginin yayınlanacağı aydan bir hafta önce bize bildirirlerse o sayıda o ay yapacakları etkinlikleri yayınlayacağız. Böylece etkinliklerin takibini kolaylaştıracaktır.

Gelecek sayıda buluşmak üzere

YAYIN KURULU

Gökkuşağına Sözler
Hasret koşusunda ayaklarda
Savrulur sonbahar yaprakları
Ve soğuk sularında serinlerken
Erir, yapışır ağzına burnuna
Pamuk değil, şeker hiç de değil...
Soysuzun biri bu âlemci
Toprak kokusunda allı morlu kuşaklar
Şaşkındır renklerin sessizliğinde
Döner oynar harman yerlerinde
Yağmurla sırlıklam gecede
İslanır, durur yüzüne gözüne
Kan değil, çamur değil...
Celladın biri bu hani uyutacakları
Bilge KARGA

KAPAK RESMİNİN ÖYKÜSÜ
Hayal Ettiğim Kent

Çocukların neşesini capcanlı renklerle aktarmak istedim. Çocuk Dünyasının yetişkinlerin dünyasından daha zengin olduğunu anlattım. Hayallerimdeki oyun alanını farklı çizdim.

Şekerleri; küçük şeyler bile beni sevindirir.

Salıncaklar; Oyun ve eğlence için yaptım.

Ekin Duru GÜVEL (Çukurova Bilim Sanat Merkezi Öğrencisi)

TEMSİLCİLER:

BOLU- Mehmet Bayraktar (05334323698)

TOKAT-Sefa ATA (05423141415)

AMASYA - Veli ÇELİKTAŞ (05078804558)

“BİR YOLUN İKİ UCU”

Şiirinin İncelenmesi

Çetin Derdiyok

GİRİŞ

Şair Mustafa Dertli'nin “Özlemin İkinci Sesi” adlı kitabında yer alan “Bir Yolun İki Ucu” başlıklı şiiri de özgün bir yapı gösteriyor. Sekiz dörtlükten oluşan şiirin ilk dizelerinde şairi etkileyen karamsarlıkların dizelerin sonunda aydınlığa ve umuda dönüştüğünü görüyoruz. Örneğin ilk dörtlükte yağmurun kasvetli havasından damlaların kederi eritip sevince dönüştürdüğü görülüyor. Çeşitli karamsarlıkları şairin eytişimsel düşünerek aştığını fark ediyoruz. Şair, bir bakıma düşünen duyan bir insan olmanın gereğini yapıyor.

Metni incelerken klasik şiir metin incelemelerimizde olduğu gibi dizeleri önce kurallı bir cümle hâline getirip anlamaya çalıştık. Daha sonra anlamını bilmemiz gereken sözcüklerin anlamlarını sözlüklerden bulup öğrenmeye gayret ettik. Bir metni değerlendirebilmek için önce o metni iyi anlamak gerekir. Burada sekiz kıtadan oluşan şiiri okuyup anlamaya ve değerlendirmeye çalışacağız.

İnceleme

1

yağmurla çıkıyorum yola
sözlerin düşüyor damla damla
bir damlada üzünç eriten
sevinç üreten bir damlada (Dertli, 1985 s. 22)
“yağmurla çıkıyorum yola / sözlerin düşüyor
damla damla / bir damlada üzünç eriten /
sevinç üreten bir damlada”

Dörtlükte şairin “sözlerin düşüyor damla damla” ifadesinden yağmur damlalarını sevdiğinin sözlerine benzettiğini anlıyoruz. Bu damlalar, yağmurlu havanın kasvetini giderip, üzüntüleri eritip yok eder, hatta bir yandan da sevinç üretir. Şairin bu sözleri hatırlaması, sevdiğinden uzakta olduğunun da göstergesidir. Fakat ayrılığa rağmen sözlerin sevinç üretmesi olumlu bir durumdur.

2

kar yürüyor gecenin göğsünde
sürükleyerek ipekten solukları
ışıyor sevgiye işleyen ellerimiz
kürüyor tortuları ortasından (Dertli, 1985 s. 23)

“Kar, gecenin göğsünde ipekten solukları sürükleyerek yürüyor; sevgiye işleyen ellerimiz ışıyor; tortuları ortasından kürüyor”

Birinci dörtlükte yağmur vardı, şimdi ikinci dörtlükte kar çıkıyor karşımıza. Şair, yine benzetmeye başvuruyor. Zaten anlatmanın en iyi yolu benzetmelere başvurmaktır. Kar, gecenin göğsünde ipeğe benzeyen solukları âdeta sürükleyerek götürüyor. Şair bir ayrıntı yakalamış burada. Geceleyin karlı ve soğuk havada yürüyen insanların solukları havada buğu gibi tüter. Fakat şair kendisine özgü bir anlatımla bu solukları ipeğe benzetiyor. Karlı bir gecede güç koşullar altında olsa da şair, umut ve sevinç içinde gibidir.

Sevgi dolu elleri âdeta ışık saçıyor ve kardan kalan tortuları küreklerle kürer gibi kürüyor. TDK sözlüğüne göre Tortu “çökelti” anlamına gelir. Mecazen de “Bir şeyin bayağı, işe yaramaz duruma gelmiş olanı; Bir topluluğun soysuzlaşmış üyeleri; kalıntı” anlamları da kullanılır.

Karların kürenmesi yine olumlu bir davranıştır. Çünkü tortu insanın geçmesini

engelleyen bir yığınak gibidir. Kürünip atıldığında yol açılır.

3

ay gülümserken mor dağlarda
esintiler fısıldıyor sesini
yayıldıkça içime duru gülüşün
ışıklyorsun solgun düşlerimi (Dertli, 1985 s. 23)

“ay, mor dağlarda gülümserken, esintiler sesini fısıldıyor; duru gülüşün içime yayıldıkça; solgun düşlerimi ışıklyorsun”

Dağların yüksek kısımlarının güneş doğarken daha çok da batarken yansıyan ışığının dalga boyu nedeniyle mor renkte görünmesi. Güneş doğarken ya da batarken henüz karanlığın olduğu saatlerde dağların aldığı bu renk, insana bir hüznün duygusu verir. Bundan dolayı Türkçe söylenmiş pek çok şiirde veya şarkıda “mor dağ, mor dağlar” ibaresi geçer. Besteci Erkan Oğur'un da “Mor Dağlar” adlı bir bestesi vardır. Ayrıca “Çin'in Jiangsu eyaletindeki Nanjing'in doğu tarafında “Mor-Altın Dağ” adında bir dağ da vardır.

İzmir'in Mordoğan adında bir ilçesi var. “Burası da adını, bilhassa ilkbahar mevsiminde mor renkte açan çiçeklerinin mor rengi yansıtmasından almış” diye bir rivayet var. Şiirlerde şarkılarda hatta efsanelerde dağların tepelerin mor rengiyle birlikte anıldığını görüyoruz.

Şair, ilk dizenin başında hemen mor dağlardan söz ediyor, bu hüznün ve yalnızlığı çağrıştırıyor, fakat mor dağların başındaki ayın gülümsemesi hüznü dağıtıyor. Fakat gülümsemek insana özgü bir davranıştır. Ayın gülümsemesiyle aya kişilik verilmiş ve teşhis sanatı yapılmıştır. Ayrıca şair, esintilerin sesini sevdiğinin fısıltısına benzetiyor. Klasik Türk şiirinde de rüzgâr, sevgiliden haber getirir ve haber götürür. Burada esintiye bir kişilik verilerek teşhis ve kapalı istiare sanatı yapılmıştır.

4

eski bir kentin yeni yüzü
yüzün değil mi katıksız günlere
dostluğu ısıtan duru ellerin
gizinde parlayan yalımlı yüreğin (Dertli, 1985 s. 24)

“yüzün, katıksız günlere / eski bir kentin yeni

yüzü / değil mi? Dostluğu ısıtan duru ellerin gizinde parlayan yalımlı yüreğin”

Katıksız sözcüğünün anlamı, TDK sözlüğünde “Katığı olmayan; yavan, yabancı bir şeyle karışmamış” şeklinde veriliyor.

İlk iki dizede şair, “yüzün, katıksız günlere / eski bir kentin yeni yüzü / değil mi?” sözleriyle sevgilinin yüzünü eski bir kentin yeni yüzüne benzetiyor. “Katıksız” sözüyle de sevgilinin yüzünün ne kadar duru ve saf olduğunu berkitiyor.

Şair üçüncü dizede, dostluğu, sevgi ve dayanışmayı ısıtıp, geliştirenin, canlı tutanın eller olduğunu; söylüyor.

Yalım’a TDK sözlüğümde “alev, parıltı, şimşek” anlamlar veriliyor. Şair sevdiğinin yüreğinin bir gizi yani sırrı taşıdığını, fakat yüreğindeki yalımın adeta dışa yansıdığını anlatıyor.

5

yine öyle usulca dizelenir sözlerin gökkuşağından yansır arı sili neydi değişen rengin yalnızlıkta yine okşuyor mu bakışların mavileri (Dertli, 1985 s. 24)

sözlerin, yine öyle usulca dizelenir; arı sili gökkuşağından yansır; yalnızlıkta değişen rengin neydi; bakışların yine mavileri okşuyor mu?

Şair, “sözlerin, yine öyle usulca dizelenir” sözüyle sevgilinin sözlerini şiire benzetiyor; burada şiir, yani kendisine benzetilen açıkça söylenmediği için kapalı istiare sanatı yapılmıştır.

TDK sözlüğünde “arı sili” sözlerinin anlamı “Temiz, tertemiz, saf, iyi” olarak verilmiştir.

Gökkuşağı, TDK sözlüğünde “Yağmur damlacıklarından geçen güneş ışınlarının kırılıp yansmasıyla gökyüzünde oluşan yedi renkli kemer biçimindeki görüntü; alkım, ebekuşağı, ebemkuşağı, eleğimsağma, gelin kuşağı, hacılarkuşağı, Meryemana kuşağı, yağmur kuşağı, alaimisema” şeklinde veriliyor. Genellikle yağmurdan sonra ortaya çıkan gökkuşağı yedi temel renkten oluşur. Rengârenktir. Şair, sevgilinin sözlerinin gökkuşağından yansıdığını söyleyerek sözlerin bir renk cümbüşü içinde ve coşkulu olduğunu anlatmak istiyor.

Üçüncü dizede yer alan “yalnızlıkta değişen rengin neydi” sorusuyla yalnızlığın renginin farklı olduğu anlatılmak isteniyor. Şiirden anlaşıldığı kadarıyla yalnızlığın gökkuşağı gibi bir rengi, coşkusu yoktur. En azından şair bu iki duyguyu karşılaştırıyor.

“bakışların yine mavileri okşuyor mu?” sözlerinin yer aldığı dizede şair, “yalnızlığı, üzüntüyü, kaygıyı, bilgeliği, güveni” vurgulayan mavi rengi sevgilinin bakışlarıyla eşleştiriyor. Bakışların, teşhis ve kapalı istiare sanatı yapılarak mavileri okşayıp okşamadığı

sorgulanıyor.

6

hangi yalınlığa ulaşısam sen sensin adsız çiçeklerin kardeşi yüzünü çizerken mavi bulutlar umutlarım tutuşuyor sevdalarda (Dertli, 1985 s. 25)

“hangi yalınlığa ulaşısam sen; adsız çiçeklerin kardeşi sensin; mavi bulutlar yüzünü çizerken, umutlarım sevdalarda tutuşuyor.”

Yalınlık, sadelik bilgelerin ulaştığı en yüksek derecedir. Şiirde şairin bu noktayı ulaşılması gereken bir sevgili gibi düşündüğünü fark ediyoruz. Bunu “hangi yalınlığa ulaşısam sen” dizesindeki anlatımdan anlıyoruz. Bu derecenin bir çiçek gibi sade ve güzel olduğunu da “sensin adsız çiçeklerin kardeşi” dizesinden çıkarabiliyoruz. Şair sevgiliyi ya da bu dereceyi adsız çiçeklerin kardeşine benzetiyor. Aynı zamanda egzotik diyebileceğimiz uzak çağrışımlarda bulunuyor.

Üçüncü dizede “mavi bulutlar yüzünü çizerken” sözlerinde hüznü ve yalnızlığı çağrıştıran mavi renk ortaya çıkıyor. “umutlarım sevdalarda tutuşuyor” sözlerinin yer aldığı dördüncü dizede ise şâir, umutlarının kara sevdalarda yanarak yeniden ortaya çıktığını anlatıyor.

7

gecemde gül ezmesi özlemlerin meltemleri taşıyor terledikçe akdeniz açıklarında yıkanıyor durulanıyoruz Çukurova güneşinde (Dertli, 1985 s. 25)

“Özlemlerin, gecemde gül ezmesi; terledikçe meltemleri taşıyor. Akdeniz açıklarında yıkanıyor, Çukurova güneşinde durulanıyoruz.”

Bu dörtlüğün ilk dizesinde sevgilinin özlemi, gül ezmesi veya tatlısı tadına benzetilmiştir. TDK sözlüğünde Meltem, “Yazın karadan denize doğru esen mevsim rüzgârı; briz” olarak tanımlanıyor. İkinci dizede yaşamını emeğiyle kazanan işçilerin duygu ve düşünceleri veriliyor gibidir. Meltem rüzgârı, ayrılık ve özlem duyguları içinde çalışıp terleyen insanların kokusunu uzaktaki sevgiliye götürmektedir.

Üçüncü ve dördüncü dizede “Akdeniz açıklarında yıkanıyor, Çukurova güneşinde urulanıyoruz” sözleriyle, yaşamını emeğiyle kazanan insanların Akdeniz’in ılık sularında yıkandığı, Çukurova güneşinde durulanıp kurulandıkları anlatılıyor.

8

sisler arasından açıldıkça yolum sıkıntılarımlı paylaşıyorsun düşümde karamsarlık da siliniyor sislerce al gelincik oluyorsun bozkırmda (Dertli, 1985 s. 26)

sisler arasından yolum açıldıkça, düşümde sıkıntılarımlı paylaşıyorsun; karamsarlık

da sislerce siliniyor; bozkırmda al gelincik oluyorsun.

Şair, bu dörtlükte de sanki bir sevgiliye sesleniyor gibidir. TDK Sözlüğünde “Sis” sözcüğü, “Atmosferdeki su buharının yeryüzüne yakın yerlerde yoğunlaşmasıyla oluşan alçak bulut tabakası” şeklinde tanımlanıyor. Bu sis tabakası bazen yere de iner ve insanların önünü görmesini engeller.

Şair ikinci dizede sıkıntılı bir düş içinde gibidir. “sisler arasından yolum açıldıkça, düşümde sıkıntılarımlı paylaşıyorsun” iki dizeyi birlikte değerlendirmek daha doğru olacak gibi.

Şair, düşünde sisler içerisinde ve önünü görmesini engelleyen sisler var. Şairin sevdiği sıkıntıları paylaştıkça, sisler dağılıyor, şair hafifler gibi oluyor. Engeller, açılması yönüyle sise benzetiliyor. Burada sevginin, dostluğun gücü, etkisi dikkatimizi çekiyor.

Yine son iki dizeyi birlikte ele almamız daha sağlıklı olacak. “karamsarlık da sislerce siliniyor; bozkırmda al gelincik oluyorsun” Üçüncü dizede de şair, karamsarlığın da sisler gibi dağıldığını belirtiyor. Yani bir engele benzetilen sisler ortadan kalktıkça şairin duyguları rahatlıyor ve karamsarlık yerini umuda ve sevince bırakıyor.

Bu duygular dördüncü dizede daha açık bir şekilde ortaya konuyor. Şair dördüncü dizede sevgiliye veya ulaşılması gereken noktaya “bozkırmda al gelincik oluyorsun” şeklinde seslenerek umudu ve sevincini gösteriyor. Çünkü ilkbaharda doğa yeniden canlanır. Doğada kırmızı rengiyle açan gelincik, umudun, yokluğa karşı varlığın, direncin sembolü gibidir.

Sonuç

Şair, “Yolun İki Ucu” başlıklı şiirini eytişimsel bir düşünce ve dille oluşturmuştur. Sekiz dörtlükten oluşan şiirin hemen her dörtlüğünde baştaki karamsar hava daha sonra yerini umut ve sevince bırakıyor.

Birinci dörtlükte yağmurlu havada damlalar, kederi eritiyor ve sevinç üretiyor. İkinci dörtlükte yürüyen kar, ellerle kürenerek yollar açılıyor. Üçüncüde mor dağların kederi bir gülüşle ışığa dönüşüyor. Dördüncüde “eski bir kentin yeni yüzü” yalımlı bir yüreğe dönüşüyor. Beşinci dörtlükte “usulca dizelenen arı sili sözler, gökkuşağından umut ve sevinçle yansır”. Altıncı dörtlükte şâirin, umutları kara sevdalarda yanarak yeniden ortaya çıkar. Yedinci dörtlükte “gece duyulan özlem, Akdeniz’in suları ve Çukurova’nın güneşinde umuda dönüşür. Sekizinci ve son dörtlükte başı sisli yolun sonunda umudun ve sevincin sembolü kırmızı bir gelincik çıkar ortaya.

Ayrıca şairin yalın, arı sili, duru bir dili olduğunu belirtmek gerekir, fakat bu, başka bir inceleme konusu olabilecek kadar geniş bir konudur.

BİZİM GANİ

Ecdat GÜVEL

“Bir garip ölmüş diyeler, üç günden sonra duyular.”

Siz o garibi bilir misiniz? Ben yakinen tanırım. O bizim Gani'dir.

Toros Dağları'nın güney yamaçları Akdenizlidir. Oradaki çalı çırpı, çer çöp, dal yaprak, taş toprak Akdeniz'i

özler. Taşkınlara, rüzgâra

kapılarak Akdeniz'e doğru yola koyulur.

Bazıları denize ulaşır. Bir kısmı da Çukurova'da kıyılara savrulur orada kalır.

Gani de öyle denize ulaşamayan Toroslu bir yolcudur. Ovada bir kasabaya fırlatılıvermiş, orada

kalmıştır. Kasabada düğün ve cenazelerde çay yapar, dağıtır. İşi budur Gani'nin, geçimi de. Çayın âlâsını yapar, tavşankanı.

Düğünlerde akşamları içki masaları kurulur. Çay ocağında bekleyen Gani'ye ara sıra bir şişe bira ya da bir duble rakı gönderdikleri olur. Hiç bir zaman içki masasına davet etmezler. Masa adabını hepsinden iyi bilir ama o bir gariptir.

Gani fırsat bulursa davulcuya 'vur' der. Meydana çıkar, tek başına türkü söyleyerek oynar. Oynar dediysem de onunki zikirdir. “Sol yanıma çürüttüm, göğsüme vura vura” derken sol göğsünü döver. Ben onun yüzüne bakarım, manaya. Yüzü bin bir şekil alır, gâh ekşir, kararır, acı içinde kıvrılır, sonra “Bütün dünya senin olsun, bir dost bir post yeter bana” ile aydınlanarak ışıldar, pembe pembe açar. Başı göğe degecekmiş gibi şamanca yükselir, yeşil yeşil göğe ağar. Davul, Gani'deki hüzne, coşkuya, duygu iklimine uyarak daha koygun öter, zurna uğunur. Söyleyeceğini söylemiş, öfkesini, sevisini dökmüş, rahatlamış olurdu. Onun yüzü derinlerdeki ta içteki acıların, özlemin, sevincin, umudun, umutsuzluğun aynası olarak Gani'deki insaniliği açık eder. Gani insandır.

Torosların yücesindeki o köyünden çokları gelmiş, Gani'yi evine döndürmeye dil dökmüşler. Bunu bana Fadiş Ana anlattı. “Benim kulaklarımın az işittiğine bakma, ben duydum hem de epeşkere duydum. Kaç kere, kaç kişi geldi. Gani'ye ‘Eş dost, kavim kardaş, arkadaş, yoldaş hepsi senin yolunu gözlüyor bacıların.’ dediler. Daha artık da söylediler. ‘Çukurova yana yana ört olur, her sineği bir alıcı kurt olur. Dayanamazsın, hastalanırsın.’ diye yalvardılar. ‘Yok’ dedi Gani ‘yok’. Onlar elleri boş dönerken Gani ‘Şimdi Gezbel’in rüzgârı nergis kokar, ilkbaharın yeşile boyadığı

bizim ovada savrulur, savrulur da Çukurova'ya doğru iner gelir.’ diye ah vah etti. Sıla

özlemiyle yüreği sızladı garibin zahar. Gidip yatağına yüzükoyun attı kendini. Omuzları sarsılıyordu.”

Bir tarihte Çukurova'ya tarım işçisi taşıyan bir kamyon, uçuşuma yuvarlanmış. İki kişi ölmüş, bazıları

da yaralanmış. Yaralananlardan biri de Gani imiş. Bacağı kırılmış, aksaklığı ondan kalmış. Nergis'in babası da, “Ben topala kız vermem!” diyesiymiş. Böyle rivayet ederler. Buna inalım mı? Bilmiyorum. Ama bir şey var, var olmaya; Gani'yi gurbete salıp garip yapan.

Sordum sual ettim, yanıt alamadım, sustular bilenler. Gani'yi sürgün eden gize erişemedim.

Bir gün haber geldi. Fadiş Ana'nın hayrına yatıp kalkması için verdiği kulübede ölü bulunmuş. Üç gün sonra haberleri olmuş. Fadiş Ana da birkaç gün görünmeyince köyüne döndü sanmış da sevinmiş.

Yuyucular, “Sol göğsünün üstü mosmordu.” dediler.

ŞAİRLER

Önce seslerimizde yaşam
Kazandı sözler
Sonra yazıyla ölümsüzleştirdik
Sözlerimizi
Baharda nasıl açarsa
Bin bir renkli çiçek
İnsanlığın şafağında göründü
Birden
Şairler
Yayıldılar yeryüzünün dört bir
Yanına
Ülke ülke
Köy köy
Şehir şehir
Bize bir armağandı şiir
Aklımızın ve yüreğimizin
Bolluk kıtlık yoksulluk ölüm
Acı umut özlem özgürlük aşk
İhanet savaş ve zulüm
Ne kadar söz varsa yaşamda bize dair
Toplayıp derlediler
Bir kilim dokurcasına düğüm düğüm
Onlardı
Sazlarını ellerine alıp
Şiirlerini türkülerde yakan
Kanayan kalbimizi
Bu ateşte dağlayan
Onlardı
Dağlara çıkıp yaktığımız
İsyen ateşlerinin parıltısında
Türkülerini söylediğimiz
Hep bir ağızdan

Özcan UĞUR

Duygu MUMCU

(Ç.Ü. GÜZEL SANATLAR FAK. ÖĞRENCİSİ)

DİLSİZ DOSTLARIMIZ

Yaşar ERKMEN

Her sabah, karşı evin balkonundan gelen dost sesiyle uyanırdı. Açlıktan guruldayan midesini bastırmaya çalışır, hayranlıkla bakardı balkondaki tüyleri parlayan kaniş türü hemcinsine.

Her gün bu saatte ikinci kattaki balkona çıkarılan kaniş, aşağıya heyecanla bakar, sonra da iki kez havlayarak kuyruğunu keyifle sallardı. Sokak köpeği, bu havlamanın kendisine yönelik bir “Günaydın!” olduğunu anlar, cılız sesiyle karşılık vermeye çalışırdı.

Henüz çocukları olmayan genç çift, geçen ay taşınmıştı bu sakin sokağa. Sahibiyle her gün yürüyüşe çıkardı. Daha ilk gün karşılaşmışlardı parkın girişinde. Adının Pamuk olduğunu söylemişti, kaniş türü şanslı köpek. Çok sevinmişti bu arkadaşlığa ama kendisinin övünecek özel bir adı yoktu. Genel bir adla bilinirlerdi. Patisini utanarak uzatırken,

“Memnun oldum, bize de sokak köpeği derler, genel olarak.” dedi.

Sahibi, o sırada ipini hafifçe çekti.

“Hadi gidelim, Pamuk. Sokak köpeklerine fazla yaklaşma, hastalık kaparsın sonra, alimallah!..” diyerek ağır ağır uzaklaştılar.

Parkta gözden kaybolana kadar arkalarından bakıp durdu.

Midesindeki gurultu tekrar başlayınca her zaman olduğu gibi yan taraftaki kapıyı gözlemeye başladı. Biraz sonra dünya tatlısı Melek Teyze kapıyı açar, kahvaltısını kapının önüne koyardı. Düşündüğü gibi de oldu. Küçük demir kapı gıcırdayarak açıldı. Melek Teyze, elindeki poşetlerden birini, kapının köşesindeki küçük barınağın önündeki plastik leğene boşalttı.

Melek Teyze, bu sokaktaki tüm canlıların Melek Teyze’siydi. Tatlı dilli, güler yüzlü ve yardımseverdi. Asıl adı Aysel’di ama bu sokakta herkes ona Melek Teyze derdi. Eşini kaybettikten beri yalnız başına yaşıyordu. Hafta sonları evi boş kalmaz, oğlu, kızı ve torunları gelirdi. Hafta içi sessizliğe bürünen bu tek katlı evde cumartesi günleri ışıklar geç saatlere kadar yanar, çocukların neşeli sesleri ortalığı kaplardı.

Oğlu da kızı da yanlarına almak için çok dil dökmüşlerdi ama onu bir türlü ikna edememişlerdi. Elli yıl önce bu eve telli duvaklı bir gelin olarak gelmişti. Her köşesinde acı tatlı anıları vardı. Buradan ayrılırsa anılarına, eşine,

komşularına ve şu sokaktaki dilsiz dostlarına karşı vefasızlık yapmış olacağını düşünürdü. O yüzden oğlunda da kızında da üç günden fazla kalmaz, bir an önce huzur bulduğu bu sokağa, anılarla dolu evine dönerdi.

“Ben burada huzurluyum.” diyordu çocuklarına, eşine, dostuna. Çocukları da annelerinin bu mekânda mutlu olduğunu gördükçe konuyu kapattılar ama elleri, gözleri annelerinin üzerindeydi. Her gün mutlaka arayıp sorarlardı.

Melek Teyze, oğlunun getirdiği hazır mamayı ve kendi kahvaltı masasından artan kırıntıları plastik leğene boşalttıktan sonra karşıdaki parkın köşesine baktı. Dilsiz dostuyla göz göze geldi. Her zamanki gibi davet bekliyordu utangaç Karabaş. Eliyle gelmesini işaret etti. Dilsiz dostu, kuyruğunu sallayarak yolu geçip kapıya yaklaştı.

“Gel bakım Karabaş’ım. Acıktın mı sen? Hadi, ye bakalım, afiyet olsun!” diyerek başını okşadı. Kendisine bir tek Melek Teyze “Karabaş” derdi. Kafasındaki siyah lekeden dolayı ona bu ismi takmıştı ama ondan başka söyleyen de pek yoktu. Kendisine “Karabaş” denilmesi hoşuna gidiyordu. Sokak köpeği denilmesinden çok çok iyiydi. Sokak köpeği denildiğinde bir genelleme ve aşağılama seziyordu. Kendisinden öyle söz edenlere biraz soğuk davranıyor, onlardan uzak duruyordu. Melek Teyze öyle miydi ya? Kendisine değer veriyor, diğer türdeşlerinden ayırıyordu. Bir adı, bir kimliği oluyordu. Keşke ona herkes “Karabaş” deseydi!..

Melek Teyze’si kapının eşiğine oturmuş, şefkatli bakışlarla onu izliyordu. Karnını doyuran Karabaş, diğer taraftaki suya yönelince,

“Suyunuz da azalmış galiba.” diyen Melek Teyze dizlerine bastırarak kalktı, gıcırdayan kapıdan içeri girdi.

Biraz sonra su dolu bir pet şişeyle çıkageldi. Su kabını ağzına kadar doldururken fark etti. Karabaş’ın yanında iki arkadaşı daha vardı. Onları da yakından tanıyordu.

“Ooo, Çiçek’le Böcek de gelmiş! Neredeydiniz gezginciler?” dedi, onlara hafif sitemli ve manidar bir ses tonuyla.

Kuyruklarını sallayarak sevinçlerini belirtti, yeni gelenler. Biraz ileride yalanıp duran kedileri gören Melek Teyze, bu kez onlara

döndü.

“Bakın hele, Prens’imizle Prensese’imiz de gelmiş!” dedi sevinçle.

“Gelin bakalım, şöyle yamacıma gelin!”

Çiçek’le Böcek, Karabaş’tan arta kalanları yemeye koyulurken Aysel Teyze de kedicikleri Prens ile Prensese’in mamalarını diğer kaba boşalttı. Geriye çekildi, kapı eşiğine oturup onları izledi. Anasını, babasını, sonra kocasını düşündü. Onları özlemle ve sevgiyle andı. Sonra çocukları ve torunları tek tek geçti gözünün önünden. Ellerini açıp gökyüzüne, şükrederken Tanrı’sına, iki damla yaş süzülür göz pınarlarından kırıksık yanaklarına.

“Hayvanlar da insanlar gibi. Kimi varlık içinde kimi yokluk. Bu gariplerin ne farkı var evlerde beslenen hemcinslerinden?” diye düşündü. Karınları doyan dilsiz dostlarını kendi hâllerine bırakıp içeri girdi.

Ertesi sabah sokakta bir gürültü vardı. Pamuk da balkona çıktığında fark etti sokaktaki telaşı. İnsanlar bir zabıta aracının başına toplanmıştı. Çevrede astronot gibi giyinmiş görevliler dolaşıyor, ellerindeki özel sopalarla sokak köpeklerini ve kedilerini yakalayıp yakalayıp bir araca koyuyorlardı. Bir ara Karabaş’ı görür gibi oldu o kalabalıkta. Yüreği titredi. Arkadaşının sesini duyabilmek için birkaç kez havladı arkası arkasına. Diğer köpeklerin ağıtlarından başka bir ses gelmedi hassas kulaklarına. Sonra Melek Teyze’yi gördü orta yerde. Perişan hâldeydi. Çıplak ayaklarıyla sağa sola koşturuyor, çırpınıp duruyordu. Başörtüsü omzuna düşmüş, ak saçları meydana çıkmıştı. Komşuları, koluna girip evinin önüne kadar getirdiler. Melek Teyze bir külçe gibi, kapının eşiğine yığılıp kaldı. Boş gözlerle olanları izlemeye koyuldu. Bir daha da yerinden kalkamadı.

Pamuk, sokakta olanlara bir anlam veremedi. O sırada sahibi geldi yanına. Aşağıda olan biteni bir süre izledikten sonra Pamuk’u kucağına aldı, kar beyazı, parlak ve yumuşak tüylerini sevgiyle okşadı. Üzgün ve düşünceli bir hâlde aşağıyı izlerken,

“Sen çok şanslısın Pamuk. Sahipsiz kalsaydın senin yerin de önce barınak, sonra da ölüm olacaktı.” dedi.

GENÇ KALEMLER: ESKİ BİR ZAMAN

Devrim AK

(Adana Kız Lisesi Öğrencisi)

Geçmişin izlerinin bugüne karıştığı bu sıcak oda, anılarla dolu bir sığınak gibiydi. Bir duvar baştan başa derin düşüncelerin, başarılımış hayallerin izlerini taşıyan kitaplıkla çevriliydi. Ahşap raflar yılların birikmişliğine alışmış, kimi sayfaları sararmış klasiklerin kokularıyla bütünleşmişti.

Bazı raflarda seyahatlerden toplanmış küçük biblolar, sergilerin davetiyeleri ve günceler vardı. Her biri farklı bir anlam, farklı bir anı taşıyordu. Her biri, geçmişin kaybolmasına izin vermeyen, farklı bir hikâyeydi.

Şömine, odanın köşesinde ağır ve gösterişli bir biçimde çıtırdıyordu. İslî duvarı yılların izini taşıyor, hâlâ zarafetini koruyordu. İçinde yanan ateş, ahşap kütükleri usulca sarıyordu. Alevlerin turuncu tonları, odanın duvarlarında gölgeler oluşturuyor; kitaplığın cam kapaklarında titrek yansımalar bırakıyordu.

Közlerin arasından yükselen sessiz çıtırtılar, Fahriye Hanım'ın sandalyesinin hafifçe ileri geri sallanışıyla oluşan gıcırtilarla birleşiyor ve hafif bir ritim tutuyordu.

Fahriye Hanım bir eliyle kitabı tutuyor, diğer eliyle ateşi karıştırıyor. Radyo arkada, geçmişten bir ezgi mırıldanıyor. Hani ilk o kırmızı pikapta duyduğu, hani o gün koşup arkasından yetişmek istediği ezgi... Şimdi odasında, o ise geçmişte...

Tozlu sokaklar, taş kaldırımlar... Küçük, birbirine bitişik evler... Mahallenin tam ortasında, eski bir pikaptan yükselen o tanıdık ezgi... Mahallenin sokaklarına karışan çocuk sesleri, komşuların balkonlardan birbirleriyle konuşmaları... Ama o seslerin içinde hiçbir zaman o olmadı.

Mahallenin köşesinde, unutulmuş bir evin eski tahta kapısının önüne oturmuş, dizlerini kendine çekmiş. Ellerini ayak bileklerinin etrafına sarmış, çenesini dizlerine yaslayarak kendini küçültmeye çalışmış. Sanki ne kadar küçük olursa o kadar az fark edilmiş, o kadar az hissedermiş gibi.

Çocuklar oyun oynuyor, konuşuyor, kahkahalar atıyor. O ise sadece izliyor. Fark edilmiyor ve artık bunu kabullenmiş. Sadece düşünüyor.

O an pikaptan yükselen sese kulak veriyor. O ezgi, sokakları geziyor; insanların hayatında kısa süreliğine yer ediniyor. Rüzgâr gibi geçici ama dokunduğu her şeyi hafifçe titretip geçen

türden bir ezgi.

Oturduğu yerden duyduğu bu hafif ezgide bir anlam hissediyor. Yavaşça başını kaldırıyor ve daha da dinlemek istiyor. Ayağa kalkıyor ve arkasından koşup yetişmek istiyor. Pikap ezgisini çalmaya devam ediyor, o ise her bir dizinin ardına düşüyor.

Bir ses duyuyor, koşuşu silikleşiyor. Ezgi yavaşça anılarından odaya taşınıyor.

Duyduğu sesle anın farkına vardı. Bakıcısı kapıda gülümseyerek duruyordu.

“Hanımefendi, ilaç saatiniz geldi.”

Bu ses geçmişin sesini bastırarak kadının kulaklarına çarptı. Pikapta çalan müzik radyodan yükselen sese karıştı ve yavaşça kayboldu. Gözleri ateşe odaklandı ve “Yine mi?” diye söylendi huysuzlanarak. “Masaya bırak lütfen.” diye devam etti. Kız tereddüt etse de dediğini yaptı ve odadan çıktı.

İlacını görmezden gelerek ayağa kalktı ve kitaplığa doğru yürüdü. Güncelerinde parmaklarını gezdirdi. Lise yıllarına ait olanı aldı. Tekrardan sandalyesine oturduğunda ateşi karıştırdı ve arkasına yaslandı. Siyah renkli olan defterine baktı. Bu rengi seçmesinin bir anlamı vardı. Düşünceleriyle boğuşurken iz düşümü yapmak, aklından geçen her bir düşüncüyü yazmak için bir karalama defterinin olmasını istemişti ve siyah rengini almıştı. Bu renk onun için bu anlamı hissettiriyordu. Kapağında sanki her şeyi tekrar yaşıyorcasına elini gezdirdi. Unutmamak, aklından çıkarmamak için, hepsini tekrar yaşamak istedi.

Hazır olduğunu hissettiğinde kapağını açtı. Günceyi okumaya itercesine, kendine güvenmesini istercesine radyodan farklı bir müzik sesi yükseldi. Parmaklarını gezdirdi ilk satırlarda, o yıllara döndü.

Kendisinin hayatındaki yeriyle bağdaşmış bir şekilde arka sıralardan birinde oturmuş, defterine bir şeyler karalıyor.

Son günlerde üzerine düşündüğü bir konunun iz düşümünü yapıyor. Bu düşünce aklına son zamanlarda düşen bir şey değil. Düşünmeye, bir şeyler karalamaya, öğrendiklerinin kendisinde yük olup olmadığını sorgulamaya kafasını yorduğundan beri bu konu aklında. “Cahillik mutluluk mudur?”

Yazdığı sayfada göz gezdiriyor.

“Sıklıkla duyduğumuz bir cümle vardır: Cahillik mutluluktur. Ancak bu gerçeği yansıtmaz. Cahillik bir insanı sadece anlık rahatlatılabilir ama uzun vadede mutsuzluğa sürükler. Bilgisizlik; insanı aldatılmaya açık hale getirir, yanlış kararlar almasına neden olur ve hayatın sunduğu gerçek zenginlikleri keşfetmesini engeller.

Bilgi ise yük değil, aksine özgürlüktür. İnsan; öğrendikçe kendini daha iyi anlar, geliştirir ve hayatına yön verme gücü kazanır. Zorluklarla karşılaşsa da bilgi, ona bu sorunları atlatma yetisi kazandırır. Gerçek mutluluk, bilinçli seçimler yapabilmek ve hayatın anlamını koruyabilmektir.

Bu yüzden mutluluğu cehalette değil bilgide aramak gerekir.”

Son cümleyi de okuyor ve gülümsüyor. Hissettiği şey tam olarak bu, yazmayı seviyor. Hissederek yazıyor.

Çıkış zili çalıyor ve okuldan çıkıyor. Kendisiyle baş başa kalmak için adımlarını hızlandırıyor ama akli onu yavaşlatmak istiyor. Kendi evi onu çoğu zaman huzursuz hissettiriyor.

Anahtarını çevirip eve girince içeride sadece annesinin olduğunu anlıyor. Küçük bir selam veriyor ve odasına yöneliyor.

Kitap okuyor. “Godot’yu Beklerken”

O da bir şeyi bekliyor. Bilmediği bir şeyi istiyor. Godot sadece bir remiz.

Odanın kapısı açıldığında başını kaldırıyor. Abisi omuzlarını silkerek, alaycı bir tebessümle “Yine şu saçma işler mi? Hâlâ vazgeçemedin mi? Sana göre değil bunlar. Kız işi değil bu.” diyor.

Kız sadece bakıyor, inanmak ve kabullenmek istemiyor. İçindeki son umut parçacıklarını kaybetmeyi göze alamıyor.

“Böyle şeyler kadınlara uygun değil. Sen yapamazsın. Hep söyledim yine söylüyorum. Olmaz.”

“Olmaz mı?” diye tekrarladı kız içinden. “Olmaz.”

Abisi söylenerek odadan çıkıyor. Annesi kapının gerisinde duruyor ve gözleri yaşlı bir şekilde onları izliyor. Elinden gelen her şeyi yapmaya hazır ama bir şey yapamıyor. Çünkü o da bir “kadın”. Böyle şeyler onlara uygun değil.

Annesi gidiyor. Kız yine tek başına,

kendiyle...

Gece olunca defterini eline alıyor. Şunu yazıyor:

"Olmaz dediler."

Okuduğu son cümleyle irkildi. Fahriye Hanım o yılları okudu ve tekrardan yaşadı.

Masadan ilacını aldı, içti. Ayağa kalktı ve güncesini kitaplığındaki yerine tekrardan yerleştirdi.

Şömineye doğru yürüdü. Üstündeki çerçeveyi eline aldı. Biricik sevgiliyle beraber üniversitenin bahçesinde gülümsüyorlardı. Gözlerini fotoğrafta gezdirdi. . Gözleri, yılların hasretini tek nefeste anlatan eski mektuplar gibiydi. Aklında, zamana yenik düşmüş anıların solgun izleri vardı.

Çerçevenin yanında beyaz kasımpatı çiçeğinin olduğu bir saksı vardı. Sol eliyle çiçeğe dokundu. Kokusunu içine çekti. Gözlerinden küçük bir yaş aktı, sıkıca yumdu. Onu görmek istercesine, geri geleceğine inanırcasına yumdu.

Amfide oturuyor. Bu sefer arkalarda değil. Kendi isteğiyle ön sıralardan birine yerleşmiş. Hayat onu geri plana atamamış. İsteddiği okulu kazanmış olmanın verdiği mutlulukla, tazelenmiş umutlarıyla yeni bir sayfa açmış. Okulu kazanmakla kalmamış, aynı zamanda okulda eğitim görmeyi de başarmış. Başka bir kent, başka bir kültür...

Bahçeye çıkıyor. Beyaz kasımpatıların olduğu saksının yanındaki tümseğe oturuyor. Elinde birkaç sayfa tutuyor. Çiçeğe bakmak için sayfaları yere bırakıyor. Koklamak için eğiliyor. Bu sırada sayfalar uçuşuyor, bunu görünce hemen ayağa kalkıyor. Ondan önce başkası toplamaya başlamış. Dikkatlice topluyor, buruşturmamaya özen gösteriyor.

Kız yaklaşıyor. Adam sayfaları son bir kez gözden geçiriyor. Gülümsüyor.

"Sanırım bunlar senin."

Kız, kâğıtları almak için elini uzatıyor ama adam parmaklarını sayfalarda biraz daha gezdiriyor.

"Bunları sen mi yazdın?" diye sordu. Gözlerindeki hafif hayranlık ufak bir tebessüm yaratıyor.

Kız başını hafifçe eğiyor. Sessizce "Evet." diyor.

Adam sayfalara tekrar bakıyor. Sonra gözlerini kızı çeviriyor. "Kendinin farkında mısın? Kelimelerinin çok güçlü bir yanı var. Okuduğum küçük bir kesitte bile hissediliyor."

Kız şaşırıyor. Şu ana kadar kimse onun yazdıklarını okumamış. Kimse kelimelerine böyle bakmamış.

Genç adam kâğıtları uzatıyor ona ve ekliyor: "Büyük yazar olacaksın, belli."

Kız gülümsüyor uzatılan kâğıtları alırken. İlk kez biri, onun gerçekten var olduğunu görüyor.

Yanından geçip gidiyor. Görmezden

gelinmemenin verdiği mutluluk da az değil!

Günler geçiyor, bu ufak "denk gelişler" devam ediyor. Kız yazmaya devam ediyor. Çeşitli yazarların söyleşilerine katılıyor, içi umutla doluyor. Genç adam her anlamda destekliyor onu, kendinin farkına varması için yapabileceği her şeyi yapıyor. Bilmedikleri bir his içinde devam ediyorlar. Tek bildikleri devam etmek istedikleri.

Gözlerini açtı, odadaydı. Elinde çerçeveyi sıkıca tuttuğunu, ellerinin titrediğini fark etti, çerçeveyi bıraktı. Düşüncelerinden kaçamadı. Bütün yaşadıkları bir bir aklıdaydı. Her şey, unutmayı istediği anılar dâhil her şey, aklında yer edinmişti bir kere, kaybolmaya niyetleri yoktu.

Şöminenin üstündeki diğer çerçeveyi eline aldı. Büyük ödülü aldığı günden bir fotoğraftı. Sahnede, eşiyile; yıllar öncesinin o genç adamıyla...

Alkışlar eşliğinde sahneye çıkan Fahriye Hanım, ödülünü almak için bekliyor. Bu onun hayatında en çok ulaşmak istediği yer, bunu başarmış. Konuşmaya başlıyor, eşini sahneye davet ediyor. Bu zorlu yolda en büyük destekçisi olan, onu yalnız bırakmayan, her anında yanında olan adamı. Elinde tuttuğu ödüle bir an bakıyor.

"Bugün burada, bu ödülü ellerimde tuttuğumda yılların ağırlığını hissediyorum.

Düşüşlerimi, suskunluklarımı, umutsuzluğa yenik düştüğüm o uzun geceleri... Ama aynı zamanda her şeye rağmen yeniden ayağa kalktığım anları da. Çünkü zorluk dediğimiz şey, bizi ya tüketir ya da şekillendirir. Ben ikinciyi seçtim.

Yıllarca, 'Olmaz'ları duydu kulaklarım, bir zaman inanacak gibi de oldum; beni susturmaya çalışanlara, yoluma taş koyanlara, göğsümdeki yangını anlamayanlara... Ama ne zaman ki kendi sesimi dinledim, işte o zaman gerçekten var oldum. Her yara, beni ben yapan bir hikâye oldu. Her acı, daha güçlü yürümemi sağladı. Gördüğünüz gibi işte buradayım.

Bu ödül, yalnızca benim değil. Bu ödül, umutsuzluğun pençesinde kıvranan ama yine de gözlerini sabaha açan herkesin. Bu ödül, kaybedip de savaştan vazgeçmeyenlerin. Ben bugün burada sadece bir zaferi değil, tüm kaybedişlerin içinden doğan bir umudu kutluyorum.

Ayrıca biliyorum ki bu, bir son

değil, başlangıç. Çünkü gerçek mücadele asla bitmez, sadece şekil değiştirir.

En başta kendimi fark etmemde yardımcı olan sevgili eşime, sonra da sizlere teşekkürlerimi sunuyorum."

Bir anlığına gözlerini kapatıyor, mutluluk gözyaşlarının akmasını engellemek istiyor. Tam o sırada eşi konuşmaya başlıyor. Elinde bir kitap: Beyaz Krizantemler. Kapağını açıyor. İlk sayfasını okuyor.

"Kasımpatılara..."

Defalarca okuduğu cümleleri insanlara duyurmak, Fahriye Hanım'ı, yaşadığı

Duygu MUMCU

(Ç.Ü. GÜZEL SANATLAR FAK. ÖĞRENCİSİ)

zorlukları, vazgeçmeyişini herkese anlatmak istiyor.

“‘Olmaz’ dediler. Ama o, sessizce gülümsedi. Her ‘olmaz’ onun için bir yankı, onu daha derine çeken bir çağrı. Engel ne kadar büyürse, o da o kadar çabaladı. Her duraklama, onun için bir başlangıç. Kırık dökük hayalleri, zamanla parlak birer yıldız oldu. Ne zaman karanlık bastırsa, içindeki ışık daha da alevlendi. Onların ‘olmaz’ dediği her şey, onun ‘olacak’ diyebileceği bir dünyaya dönüştü. Şimdiyse dünyaya göklerden bakıyor, kız çocuklarının umudu oluyor.”

Fahriye Hanım gözyaşları içerisinde kalıyor. Herkes alkışlıyor. Eşinin yaptığı bu büyük sürpriz onu çok mutlu ediyor ve ne diyeceğini bilemeyerek sadece sarılıyor.

Tören bittiğinde kız çocuklarına destek olmak için kurduğu vakfa bir ziyarette bulunuyorlar. Çocukların ona bakarken gözlerinin parladığını görüyor; kendisini umut kaynağı olarak görmeleri hayatında ulaşmak isteyeceği en büyük şey. Hayatlara dokunuyor, umut oluyor. Olmazı öldürüyor.

Zil sesiyle elindeki çerçeveyi daha sıkı tuttu. “Efendim, vakıftan çocuklar geldi.”

Kıza baktı. Gözlerinde okunamayan bir ifade oluştu. Başını salladı, çerçeveyi bıraktı ve kapıya yöneldi. Bakıcı koluna girerek destek oldu. Bahçeye çıktığında çocukları gördü, kollarını açtı.

Çocuklarla ilgilendikten sonra içeriye yöneldi. İçeri girmeden önce bahçedeki beyaz kasımpatılara baktı, aklında şu satırlar:

“Ah krizantemler... Zarafetiniz sevgiyi, solgun petalleriniz veda etmeyi öğretti. Hem benliğimi buldum, hem de ölümümü gördüm.”

Gökyüzüne baktı.

SONBAHAR

Benim gözümden bakınca
Sevdalıdır ağaçlar sonbahara
Her son yeni bir başlangıçtır hayatta
Sonbahar yeni bir hayatın
Habercisidir aslında

Ecrin Ada ARI
(Adana Kız Lisesi Öğrencisi)

BEKLEYİŞİN BESTESİ

İçimde paramparça sanki her
şey,
Sahil kenarında harap bir
meyhane.

Şimdi geceler zindan oldu
bana;
Parlayan, sevişen yıldızlar
altında.

Sensiz gökyüzü ne kadar boş,
Bilsen bu şehir ne kadar boş!
Sokakta geziyor hasretim.
Gel! Kokunu özledim.

Baktım gözlerine mesafeler
yerleşmiş,
Ellerin payına düşen yalnızlık
imiş.

Bahsederim senden yıllara,
Kan kırmızısına, yoldaş
olanlara...

Deniz sensiz güneşsiz,
Bahçede gül dikensiz.
Sevgim her daim seninle,
Sen benimle hayallerde.

Kaybolmak yoruyor insanı.
Yaşamak neden bu kadar zor
geliyor?

İşte o zaman ölüm var bana;
Ruhum, bedenden ayrılıncaya.

Zümrâl CENGİZ
(Ç.Ü. Türk Dili ve Edebiyatı
Böl. Öğrencisi)

HADİ BOYAYALIM

Elimize alalım fırçayı
Üzülen gönüllere sürelim önce
Sağlıksız bedenlere
Kırılmış kalplere
Hadi başlayalım boyamaya

Sevmenin her zaman
kazandırdığını
Hatırlamanın okşadığını
gönülleri
İyilik bulunca kalbin
Hepten bir güzelleştğini
anlatalım

Kararmış kalpleri
aydınlatalım
Umutsuzluğu alalım ellerinden
Gülen yüzler seven sevilen
kalplere dönüştürelim
Bakalım sonra ufka
Aydınlık umut dolu ufka
bakalım.

Ümmünur GÜLLÜ

“Yazmanın amacı para
kazanmak, ünlü olmak,
sevgili bulmak, sevişmek
ya da arkadaş edinmek
değildir. Sonuçta amaç,
eserinizi okuyacak insanların
hayatlarını ve kendi
hayatınızı zenginleştirmektir.
Amaç uyanmak, iyileşmek
ve başa çıkmaktır. Mutlu
olmaktır, tamam mı? Mutlu
olmak.

Yapabilirsiniz,
yapmalısınız ve başlaya
bilecek kadar cesursanız
yapacaksınız. Yazmak bir
sihir, her yaratıcı sanat dalı
kadar ab-ı hayat. Su bedava.
İçsenize.

Stephen KING

GENÇ KALEMLER: HİGANBANA

Sümeyye TEMEL

(Ç.Ü. Türk Dili ve Edebiyatı Böl. Öğrencisi)

Önüne koyulan kahveye baktı önce, sonra da karısının o içini ısıtan gülümsemesine... Onun getirdiği kahveden çok gülümsemesi adamı ayıltıp içini ısıtıyordu. Kaldığı yerden elindeki kitabı gözlerinin ağır hareketlerine bıraktı. Pencereden kahve fincanına vuran güneş ışığı, az da olsa loş odayı aydınlatıyordu.

“Ben biraz bahçeyle uğraşacağım.” dedi kadın. Adam hafifçe bir kafa hareketi ile onu onayladı ve kapının çıkardığı yumuşak tık sesi odayı doldurdu.

Adam, kadına onu sevdiğini belli edemese de kadını onun düşündüğünden daha çok seviyordu ve ona âşıktı. Bazen sert davranır, uzak tavırlar sergiler ve vakit ayıramazdı. Zamanının belli bir kısmını çalışmayla geçirir, belli bir kısmında kitap okur, kalan kısmını da kadına ayırırdı.

Kadın bu durumdan asla rahatsız olmazdı. Her zaman anlayışlı davranırdı adama. Onu sevmeye bile âşıktı kadın. Adamın gösterdiği en ufak sevgi kııntısıyla yaşayabilirdi. Çünkü adamın sevmediği birine cehennemin ateşini dahi vermeyeceğini bilirdi. Herkese karşı surları olan adamın yanı başında uyuyabiliyor, ona bakabiliyor ve dokunabiliyorken isyankâr davranırsa nankör olacağını düşünüyordu. Her zaman her konuda ona en iyisini verme ve yapmaya adanmış, kendini buna şartlandırmıştı. Asla yorulmuyor, yorulsa da belli etmiyordu. Bazen kalbi kırılıyor muydu? Evet. Tesellisini de buluyordu. En sevdiği vakit akşamdı. Çünkü akşamları onun tatlı sorularıyla meşgul olurdu.

“Nasılsın, günün nasıldı, çiçeklerin nasıl?”

Bunlar duymayı en çok sevdiği sorulardı. Önemsendiğini biliyor ve hissediyordu. Adamın onu ilgiyle dinlediği, gözlerini üzerinde hissetmenin verdiği huzurla doluyordu kalbi. Gün içinde ona karşı biraz kırılma da bu an ona ilaç gibi geliyordu. Adam çok yoğun çalıştığı günlerde ise ondan yazı yazmasını istemişti duyguları ve günü hakkında, böylece önemsendiğini bilirdi kadın. Yazdığı tatlı yazıları onunkiler kadar güzel ve

ilgi çekici bulamazdı, onun gibi yazmak ve süslemek isterdi ama pek beceremezdi. Çok yoğun geçen gecenin sabahında ona

verilen kâğıttaki yazıları dillendirirdi adam ve hakkında konuşurlardı. “Benden çok daha güzel yazıyorsun.” derdi adam ama asla kabul etmezdi.

Kadın çıktıktan sonra adam elindeki kitabı ilgiyle okumaya devam etti. Kalemle işaretlemeler yapıyor, kahvesinden bir yudum alıyordu. Her zaman nasıl bu kadar güzel ve aynı tonda yaptığını asla anlayamamıştı kadının kahveyi. Kendisi hiçbir zaman bu tonu yakalayamamıştı.

Garip bir soğukluk vardı odanın içinde. Daha önce hiç böyle bir soğukluk hissetmemişti burada. Pek aldırış etmedi adam yine de. Ne kadar soluklaşmıştı oda, biraz etrafına bakındı. Hafif tozlu ve puslu bir görüntü vardı. “Sanırım gözlerim bozuluyor.” diye geçirdi içinden. Karısı asla evini dağınık ve kirli bırakmazdı. Kesinlikle gözleri bozuluyor olmalıydı. Dışarıya baktı, kitap okurken zamanın nasıl geçtiğini anlayamazdı. Hava kararmaya ve kendini gecenin koyuluğuna bırakmaya başlamıştı. Karısı içeri girdi ve gülümseyerek ona baktı. Elinde topladığı birkaç çiçekle yanına yaklaştı ve adama uzattı. Pek ilgisi yoktu aslında ama yine de her getirdiği çiçeği kabul ederdi ve kitaplarının arasında saklardı. Bunları da aynı şekilde masanın üzerinden aldığı bir kitabın arasına koydu adam.

Kadın yeni bir çiçek yetiştirmeye başlamıştı bahçesinde ve bu çiçeğin sevdiği adama benzerliği ile en sevdiği çiçek olmuştu çoktan.

“Yeni bir çiçek yetiştirmeye başladım. Anlamlandıramadığım bir şekilde sana o kadar çok benziyor ki. Her gördüğümde büyüleniyorum. İlk görüşümde de sana benzettiğim için gözüme takılmıştı.” dedi.

Oturduğu yerden kalkıp adamın kitaplığından bir kitap aldı ve geldi. Bu çiçeği kitapta görmüştü ve anlamı hakkında birkaç şey okumuştı. Sayfaları karıştırmaya daldı kadın. Ama gördüğü çiçek kitapta yoktu. En azından artık yoktu. Bunun imkânsızlığı karşısında şaşkın bir yüz ifadesi takındı.

“N’oldu?” dedi adam.

“Bu kitapta gördüğüme eminim çiçeği ama artık yok.” diyerek cevap verdi kadın. Belki yanlış kitaba bakıyordu ama bu kitap dışında başka bir kitapta çiçeklerle ilgili bir bölüm yoktu.

“Hatırladığın kadarıyla bahsetmek ister misin bana?” dedi adam.

“Evet, tabii ki! Kelimesi kelimesine hatırlıyorum çünkü sana o kadar çok benziyordu ki ister istemez aklıma kazındı bütün anlamlarıyla ve görüntüsüyle. Kırmızı, kıpkırmızı bir çiçek ve adı da Higanbana.”

El hareketiyle karısına biraz daha yaklaşmasını işaret etti.

“İlgi çekiciymiş, devam et bakalım.” dedi.

“Ölmüş ruhların ardından açarmış genelde. Biliyorum pek iç açıcı bir çiçeğe benzemiyor bu şekilde. Mezarlıklarda açan ölüm temsilcisiymiş. Bir yerde görünürlerse orada ya ölüm vardır ya da hayat. Belki ikisi de olabilir.” dedi. Adam karsının yüzüne baktı ve kendisine nasıl benzettiğini anlayamamıştı bu sözlerden sonra. Karısının ağzından daha önce ölüm kelimesini asla duymamıştı ve bu durum adamı biraz tedirgin etti. İçini bir ürperti kapladı. Adamın bakışlarını fark eden kadın, biraz daha yaklaşıp onun dizlerinin dibine oturdu ve gülümsedi. Kadının bu hareketi adamı biraz da olsa rahatlatmıştı. Kaldığı yerden devam etti.

“Ölüm kadar yeniden doğuşu da simgeliyormuş. Biraz sana karşı olan duygularıma da benzetiyorum. Bazen ölüm gibi ağır hissettiriyorlar. Sanki altlarında eziliyormuşum gibi geliyor. Nefessiz kalıyorum ve gözlerim doluyor. Bazen de o kadar huzurlu hissettiriyorlar ki bu sefer de verdikleri huzurdan gözlerim doluyor.” Kıkırdadı. “Sanırım sana karşı olan aşkım boyumdan daha büyük ve benden daha ağır.”

Adam, odanın kararmasıyla beraber yanındaki masanın üzerindeki mumu yaktı.

“Demek öyle.”

Duygularını gösterme konusunda bir felaketti. Yine de ilgiyle dinleyişinden destek alarak devam ediyordu kadın.

“Değişimin pişmanlığını ortaya döküyormuş, sen de değişimden nefret edersin ya...”

Adamın yorgunluğunu gördüğü için sözlerini yarıda kesmişti. Bencilik etmek istemediği için onu daha fazla sözleriyle ayakta tutmadı ve uyku teklifinde bulundu. Adam da bu anlayışlı davranıştan memnun kalarak teklifi kabul etti ama boş bir

zamanında devam etmesi konusunda karısına söz verdirmişti. Bazen küsüyordu ona kadın sözlerini yarıda bıraktığı için ve verilen sözler ikisi için de çok önemliydi.

Adam içinde bir boşluk hissiyle uyandı. Hazır olan kahvaltı masasına baktı. Elini yüzünü yıkayarak etrafına bakındı. Karısı evde görünmüyordu. Bahçede olabileceği düşüncesiyle yokluğuna pek aldırış etmedi. Biraz atıştırdıktan sonra işine koyuldu. Saatlerce okuma yaptı ve yazı yazdı. Ara vererek kendine kahve hazırladı ve acılığıyla yüzünü buruşturdu ama idare etmek zorundaydı. Karısının onun çalışma saati ve alanına saygısını aynı şekilde o da karısına gösteriyordu. Bahçesiyle uğraşırken onu rahatsız etmiyordu. Küçük işleriyle uğraşırken de...

Odadaki soğukluk hâlâ devam ediyordu. Anlam veremese de kendinden kaynaklandığını ve hastalanacağı için soğuk geldiğini düşündü. Koltuğa oturdu ve biraz düşünmek istedi karısı hakkında. Duyguları konusunda ne kadar soğuk bir tavır sergilese de bir başka hayatı dahi olsa oradaki bütün duygularını, sevgisini, aşkını bu kadına harcamıştı. Hayatının geri kalanını onunla geçirmek, bütün zamanlarını ona harcamak istiyordu. Bir anda içinde oluşan özleme şaşırdı ve garipsedi.

Kapının gıcirtısı odayı doldurdu. Kadın içeri girdi ve elinde bir çiçekle adama yaklaştı. Bu bahsettiği çiçek olmalıydı. Kırmızı, uzun ve ince yapraklarıyla içerisinden boy gösteren antenleriyle aslında ihtişamlı bir çiçektir. Raftan cam vazoyu alarak içine biraz su doldurdu kadın ve çiçeği dikkatlice içerisine yerleştirdi. Adamın çalışma masasının önüne geldi, üzerine koydu vazoyu.

“Rengindeki kızılık bazen gözlerindeki öfkeyi andırıyor bana.” dedi.

Adamın oturduğu koltuğa yaklaştı ve yine dizlerinin dibine oturdu. En güvende hissettiği yer burasıydı kadının. Hiçbir şekilde zarar göremeyeceği hissine kapılıyordu buraya oturduğu zaman. Öyleydi de. Yanı başındaki sevdiği dışında hiçbir şey ve hiç kimse ona zarar veremezdi. Bu güveni seviyordu, sıcaklığı ve gücü de. Güçlü hissediyordu kadın onun yanında. Sanki adamdan ona akan görünmez bir güç bağı vardı. Bir süre sessizleşti. Eğer sevdiği adam olmasaydı ve onu düştüğü karanlıktan çıkarmasaydı yıllar önce, şu an ne hâlde olacağını düşündü. Büyük ihtimalle ölmüş olurdu ya da tozlanmış, çürümüş bir ruha sahip... Gözleri doldu anlık ve yüzünü adamdan sakladı. Ağladığını görmesinden nefret ederdi.

Kadının yüzünü sakladığını gören adam anlamıştı. Biliyordu, sadece ağladığında yüzünü saklardı.

“Gözlerimin öfkesiyle korkuttuysam seni daha önce, üzgünüm.” sözleri karşısında kadın, gözyaşlarını sildi ve adama gülümseyerek baktı. “Hayır, hiç de korkmadım. Sen kızdığında her zaman haklısındır. Biliyorum insanların hatalarına katlanamıyorsun, anlıyorum.”

Adam hafif öne eğilerek karısının saçlarını okşadı ve gülümsedi.

“Sanırım beni bir başkası bu kadar anlayışla karşılamazdı.” dedi adam.

“Hadi senin şu çiçekten bahsetmeye devam et.”

Biraz düşündükten sonra kadın sözlerine başladı.

“Yarın kardeşim ziyarete gelecekmiş. İlk önce bunun haberini vermek istedim.”

Kafasıyla onaylayarak karısına devam etmesini söyledi.

“Sanırım bir daha karşılaşamayacağımız ve kaybettiğimiz kişilerin yürüdüğü yollarda açıyormuş, son hoşça kolları da temsil ediyormuş. Seninleyken de son hoşça kallara alışmam gerekmişti. Pişmanlık ve huzursuzluk... Aynı şekilde bunlara da alışmam gerekti. Bir daha karşılaşmayacakmışız gibi yürümüşüm bütün yolları. Ama sonra geri geldin. Sanki yeniden doğmuş gibi hissettim tekrar hayatıma adım attığında.”

Yaklaşık bir yıllık bir ayrılık yaşamışlardı, adam bir anda ortadan kaybolmuştu ve kadına bir not yazmıştı. Kadının ne kadar bencil ve düşüncesiz olduğu hakkında bir not. Asla anlam verememişti kadın bu sözler. O bir yıl içerisinde adamdan hiçbir şekilde haber alamamıştı. Ona olan aşkı biraz olsun azalmamıştı da. Aklının ve kalbinin baş köşesindeydi her zaman. Ona çeşitli şekillerde ulaşmaya çalışmış, başaramamıştı. Sürekli yazılar yazmıştı adama, olabileceği adreslere göndermişti. Adama ulaşıp ulaşmadığını bile bilmiyordu. Bir gün kapısı çaldı ve koşarak kapıya gitti. Kapısını çalanın onun dışında birisi olmayacağını biliyordu. Kimsesi yoktu onun dışında kadının. Elindeki kağıtlarla kapının önünde bekleyen adamı gördü. Bir süre öylece bakakaldı.

“Çabanı ve yazdıklarını, umudunu görünce dayanamadım. Aslında amacım kendimden uzaklaştırmaktı seni, fazla acımasızdım duygularım konusunda. Sana daha fazla zarar vermek istemedim. Birkaç yalanla benden uzaklaşır ve duyguların ölür diye düşünmüştüm aslında ama sen her geçen gün beni biraz daha sevmişsin. Daha fazla dayanamadım görmezden gelmeye. Benim de sahip olduğum tek şey sendin ama uzaktan sevmeyi tercih ettim yakınımdayken kırıldığını görmektense. Her şekilde kabul ettiğini yazmışsın beni. Neredeyse her yazında... Beni senin kadar kimsenin

sevmeyeceğini ve katlanmayacağını da söylemişsin. Düşündüm, geri dönmeliydim belki de bir korkak olmayı bırakıp. Şimdi buradayım ve bir daha gitmeyi düşünmüyorum.” dedi adam. Genç yaşlarda yaşadıkları bu ayrılığı tekrar dillendirmek, ikisini de biraz hüzünlendirmişti.

“Birisine hediye edildiğinde de ölüm onu bulurmuş.” diyerek devam etti kadın.

Pencereden odaya soğuk bir esinti akın etti. İkisi de ürperdi. İçini kötü ve hoş olmayan bir his kapladı. Hissetmişti belki de kadın, erkek kardeşinin ölümünü.

“Sanırım bu kadar.” dedi.

Sabah haberi aldığı anda derinden sarsmıştı sevdiği kadını, kardeşinin ölümü. Eski neşesi, sevinci ve gözlerindeki duygu dolu hâlden eser kalmamıştı. Derin bir sessizliğe bürünmüştü. Adam, bu duruma üzülse de kendinde konuşmaya hak bulamıyordu. Bu tarz şeylere inanmazdı genelde ama çiçek hayatlarına girdiği andan itibaren garip durumlar ortaya çıkmıştı.

Kadın yıllarca sessizliğini sürdürdü. Evlerindeki soğukluk asla silinmemişti. Tozlu ve puslu görüntü olduğu gibi duruyordu. Adam artık bir gariplik olduğunu düşündü. Kadın olduğu yerden kalkarak kapıya yöneldi ve bahçeye çıktı. Bahçesine gittiğinde rahatsız etmemek adına orada yalnız bırakıyordu adam onu. Belki de ondan daha çok huzur veriyordu kadına bahçesi. Böyle düşündüğünden mümkün olduğunca uzak duruyordu o anda kadından. Bahçenin çoğu artık o çiçekle kaplıydı. Adamı rahatsız etse de kadın onların ortasında biraz da olsa mutlu görüldüğü için bir şey söyleyemiyordu. Mutfağa geçip kendine bir kahve yaptı ve o da yarım kalan işlerini halletmeye koyuldu. Karısının yaptığı kahvenin özlemi ile yansa da artık alışmıştı kendi kahvesinin acı tadına.

Kafasını kaldırıp etrafına baktı, hava iyice kararmıştı. Onu bekliyordu, ufak bir harf tonunu... Ses tonu değil, harf tonu. Onu harf tonlarını bile ezberleyecek ve dikkat edecek kadar çok seviyordu. Duvardaki fotoğrafına baktı. Gülümsemesi aklına düştü. İçindeki özleme anlam veremiyordu. Onu daha iki saat önce görmüştü, sarılmıştı. Hayallerini düşündü; farklı bir hayat, huzur içinde... Etraf karardı, kapı çaldı. Geldi diye geçirdi içinden.

Gürültüyle uyanmıştı, gözyaşlarından ıslanan yanağı üşürken gerçekliğe döndü. Karısını kaybedeli iki yıldan fazla olmuştu. Kendinde ilerlemeye dair o gücü asla bulamamış, hep olduğu yerde saymıştı. Onun için bir yol yoktu, olmayacaktı. Onu bulabileceği, ona çıkan... Nerede olduğunu bilse dizleri parçalanana kadar koşardı. İçinde büyüyen üzüntü ve soğuklukla onun adını sayıklayarak ağlamaya devam etti.

KAPININ ARDINDAKİ SESSİZLİK

Simge BEKTAŞ
(Kozan Anadolu Lisesi Öğrencisi)

Fotoğraf Sezgin GÜVEL

Köy evimizin en sessiz yeri; her zaman oturma odasının tam ortasıydı. Duvarlardaki sararmış fotoğraflar, yıllardır değişmeyen saat tıklaması ve yılların yorgunluğu... Ama o gün, o odaya girince ilk kez hiçbir şey yerli yerinde değildi.

Babaannem Zeliha, her zamanki gibi sandalyesinde oturuyordu. Gözleri başka bakıyordu; hüznü, düşünceli gibiydi. Sanki odanın içinde değil de yıllar önce bıraktığı bir hatıranın içindeydi. Bana bakarken bile, sanki içinden geçiyordum.

Ben Aras, o an sadece gözlemci değil, o evin ağırlığını taşıyan son kişiydim. Ama bunu o zaman fark etmemiştim.

Kapının aralığında duran üç çocuk, benim kuzenlerimdi: Kerem, Yusuf ve küçük olan Emir. Sessizce bakıyorlardı. Birbirlerine eğilip fısıldaşıyorlardı. Gözleri babaannemdeydi, dudakları kıpır kıpırdı.

Belli ki yine konuşuyorlardı.
"Niye hep aynı yerde oturuyor?"
"Hiç konuşmuyor artık."
"Eskiden böyle değildi."

Ne konuştuklarını duyuyordum. Ama onları susturmak istememişim. Çünkü babaannemin yıllardır sessizce taşıdığı yükü anlatabilecek son kişi bendim... Ama

anlatacak cesareti sadece bugün bulmuştum.

Babaannem bu sandalyeye ilk kez oturduğunda, ben daha çok küçüktüm. Annemle babam İstanbul'da çalışırken beni burada büyüttü. O zamanlar gözlerinde bambaşka bir ışık vardı. Sabahları erkenden kalkar, tandıra ekmek atardı; bana okula giderken uğur olsun diye küçük küçük notlar yazardı. Hayatın zorluğunu bana hiç belli etmezdi.

Ama yıllar geçtikçe, yüzündeki çizgiler artmadı aslında... Yüreğindeki sessizlik arttı.

Dedem öldüğünde o sandalyeye ilk kez böyle çöktüğünü gördüm. Sanki bütün köyün yükü omuzlarına binmişti. Kimse fark etmedi. Herkes "Zeliha güçlüdür." dedi. Güçlü insanların sessizce dağıldığını kimse görmez zaten.

Şimdi ona bakarken, gözlerindeki o eski ışığın yerini başka bir şeyin aldığını fark ettim. Biriken cümleler.

Söylenmemiş yüzlerce şey.
Çocukların kapı aralığından bakışındaki merak değildi beni rahatsız eden...

Benim yıllardır anlamayı reddettiğim şeydi. Biz büyürken o yalnız kaldı.

Sonra babaannem gözlerime baktı. İlk kez, gerçekten derin ve uzun bir bakış sanki.

"Beni görüyor musun Aras?" diyordu. O an anladım.

Bazen insanlar yaşamıyor gibi görünür, ama asıl sorun kimsenin onları fark etmemesidir.

Yalnızlık insanı yaşlı yapmaz, görülmemek yapar.

Bir adım attım. Kapının arkasındaki çocuklar sustu. Babaannemin yanına oturdum. Hiç konuşmadık. Gerek yoktu. Sandalyenin gıcirtısıyla birlikte yıllarca birikmiş sessizlik, odanın içinde dolaşmaya başladı.

O, ellerini dizlerinin üzerinde birleştirdi. Ellerin arasında gizlediği kırışıklıklarda, ben çocukluğumu gördüm. İçimde bir yer acıdı ama acının adı "pişmanlıktı". Geç kaldığımı fark etme duygusuydu.

"Aras" dedi hafifçe.

Sesinde eski gücünden eser yoktu, ama yılların ağırlığını taşıyordu.

"Beni unutmayın!"

Çocuklar kapıdan çekildi. O an belki de ilk kez babaannemin bir insan olduğunu fark ettiler; hataları olan, kırılan, susup içine atan bir insan.

O günden sonra babaannemin sandalyeye oturuşunun anlamı değişti benim için. Eskiden "yaşlılık" sanırdım, şimdi biliyorum.

O, yıllardır kimseye anlatmadığı hikâyelerini saklıyordu.

Ve ben o hikâyelerin son dinleyicisiydim.

Bir fotoğraf karesine sığdırılacak olan şey, ne babaannemin yorgun yüzüydü, ne de kapının ardında konuşan çocuklardı. Asıl fotoğraf içimde çekildi.

Büyümek, birinin sessizliğini anlamayı öğrendiğin gün başlıyor. Ve bazı sessizler, insanın omuzuna bir köy evi kadar ağır düşer.

Ama yine de iyi ki oradaydım. Çünkü babaannem ilk kez yalnız değildi. Ben de onu ilk kez gerçekten gördüm.

Yazar olmak, doğuştan yazar olmak, yazar kumaşı taşımak diye bir şey yoktur. Yazar olduğun için yazmazsın, ısrarla yazdığın için yazar olursun. Yazmadan yazar olmak diye bir şey yoktur. Yazarsan yazar olursun ancak. Yaz. Yazar olabilirsiniz.

Dünya üzerindeki pek çok şey gibi yazmak da öğrenilebilir, öğretilir.

Celil OKER – Hikaye Anlatıcılığı Kılavuzu

GENÇ KALEMLER: UNUTULAN YÜREK

Havin Elizon YAPA

(Adana Kız Lisesi Öğrencisi)

Kasabanın arka sokaklarına sabahın solgun ışıkları düşerken demir parmaklıklara tutunmuş küçük bir kız, sessizce dışarıyı izliyordu. Adı Mira'ydı. Pembe kazağı kir içindeydi. Tırnak aralarına toz sanki yapışmıştı ama gözlerinde öyle bir ışık vardı ki sanki karanlığın içine sıkışmış bir güneşi saklıyordu.

Mira, annesini kaybettiği günden beri teyzesinin karanlık soğuk evinde yaşıyordu. Evde ne sıcak bir söz duyardı ne de bir annelik duygusu.

Teyzesi her sabah aynı şeyi söylerdi:

"Dışarı çıkma! Başına iş alma!"

Oysa Mira'nın başına gelen tek şey, özgürlüğü hiç yaşamamış bir çocukluktu. Bazen rüzgâr parmaklıkların arasından yüzüne çarpar, hayalinde o rüzgârla beraber uçtuğunu hissederdi. Bazen de sokaktan geçen çocukları görür, onların kahkahalarıyla içi yanardı. Çünkü o kahkahaları bir kere bile atmamıştı.

Bir gün sokağın başında genç bir fotoğrafçı durdu. Mira'yla göz göze geldi. Mira yabancılar alışkın değildi ama genç fotoğrafçının bakışları onda sıcak bir duygu uyandırdı. Adam fotoğraf makinesini yavaşça

Fotoğraf Sezgin CÜVEL

kaldırdı. Mira'nın kalbi bir an duracak gibi oldu.

"Şak!."

Makinanın sesi, o karanlık ve sessiz evde duyduğu en canlı ses olmuştu. Günler sonra kapı sertçe çalındı. Teyzesi bağırarak kapıyı açtı. Karşısında sert yüz ifadeli bir kadın ve üniformalı iki görevli duruyordu.

Kadın elindeki dergiyi gösterdi. Kapakta Mira'nın fotoğrafı vardı. O fotoğraf bir yarışmada, "Yılın en duygulu anı" seçilmişti. Kadın, Mira'nın gözlerine bakarak diz çöktü.

"Tatlım," dedi, "seni korumak istiyoruz."

Sen daha fazlasını hak ediyorsun. Okulu, sıcak bir evi, gülen bir yüzü..."

Mira'nın dudakları titredi. O an, yıllardır içinde biriktirdiği bütün sessizlik, neredeyse gözlerinden taşacaktı.

"Ama ben hiç dışarı çıkmadım." diyebilirdi kısık bir sesle. Kadın onun elini sıkıca tuttu.

"Artık çıkacaksın!.." dedi. "Artık korkmayacaksın!.."

Mira parmaklıkları son kez tutup derin bir nefes aldı ve dış kapıya doğru ilk adımını attığında demirin soğukluğu parmaklarından, karanlığın ağırlığı da kalbinden siliniverdi.

Yeni evinde sıcak bir yatak, temiz bir oda ve duvara astığı küçük bir kâğıt vardı. O kâğıtta şunlar yazıyordu:

"Aylar geçti, Mira okula başladı. Adını deftere yazarken elleri titredi."

Öğretmeni bir gün ona aynı dergiyi uzattı. İçinde yine aynı fotoğraf, altında da şu cümle vardı:

"Bir fotoğraf, bazen bir çocuğun kaderini değiştirir."

Mira gülümsedi. Artık demir parmaklıkların ardında değil, kendi evinin içinde yürüyordu ve her adımda kendi ışığını biraz daha büyütüyordu.

Limon Çiçeği

Kelimeleri örüyorum birer birer
Bu ne zor saçak
Ne zor toplamak dalından hikmeti
Rüyalarımı bir bir ölçüyorum
Bu ne zor hesap
Ne zor aynada tanımak kendini
Kaç çocuğu büyüttün
Büyümedi gözlerin
Yağmurları topladın geceleri gökten
Gündüzü söndürmeyi hiç istemedin
Işıklı bir yol seçtin kendine
Karanlığı yakasından tutup sürükledin
Oyun bilmedin gözetmedin çıkarı

Biraz daha kırıldı gün geçtikçe
İnce beyaz ellerin
Arka bahçesi karanlık bir ev
Yalnızlık gösterirdi sana
Gökte sıralanmış üç yıldızı
Nereye vurulacağı bilinmeyen
Bir boya darbesi gibi
Fırçada kurumaktan korkardın
Yine de indirmedin başını
Yanaklarının kuraklığıyla övünürdün
Bir çocuk derdim
Nasıl ağlamaz dizi kanayınca
Maharet sanırdın çölde büyüme
Oysa sıırıslıklamdı için

Hep haklıymış, hep küçükmüş onlar
Azarlanırken merhametin
Arkanı boşluğa yasladın
Haini bilmezdin, bilmezdin yalanı
Boğazına sarılan eller
Şimdilerde bir hayli yorgun
Onların yüksek sesli yankılı dağları
Şimdilerde susuz, durgun
Sen o yalnız şehri geride bıraktın
Buldun limon çiçeğini
Öpüp kokladın
Güneş SEDETALTUN
(Ç.Ü. Türk Dili ve Edebiyatı Böl.
Öğrencisi)

Yazmak dilin olanaklarını araştırmaktır. Öyle ya kim bilir daha keşfedilmemiş ne olanaklar saklıdır dilin içinde. Dil bir hazine kuyusu gibidir. Kazdıkça daha el değmemiş bölgelere ulaşırsınız ve sonra bir de bakarsınız ki, hayır, orada da konuşan, söyleyen birileri olmuş. O keşif size güncel dilinizi zenginleştirebilmeniz için olanak tanır. Bu da, eninde sonunda kendine özgü dilini araştırması anlamına gelir.

Yazmak, anlamaya çalışmaktır. Yazı yazarak yalnızca kendi dilimizi ve anlatım yöntemlerimizin peşinden gitmez, yalnızca bunları araştırmayız. Aynı zamanda yazdığımız kişileri de anlamaya çalışırız. Onları araştırırız.

Faruk DUMAN –Yazmalı Defter

Yazarken de, düzeltirken de bir yazım kılavuzu ile nikah kılın. Asla bildiklerinize güvenmeyin. Açın bakın.

Ve yazdıklarınızı dünyanın kafasına atın. Utanmayın.

Dünya üzerinde hiç kimsenin kendisi için yazdığına inanmıyorum. Başkaları için yazarız. Paylaşmak için yazarız. Beğenilmek için yazarız. Bunu sağlayabilmenin tek yolu, yazdıklarımızı dünyanın kafasına atmak ve geri dönüşünü beklemektir. Dünyaya güvenin. Dünya onun için yaptıklarımızı er veya geç bize geri verir.

Celil OKER

Hikaye Anlatıcılığı Kılavuzu

ÇÜRÜKLÜK

Yapılacak tek şey izlemek,
hayatımız boyunca izlemedik mi zaten
başka bedenleri?

Ne farkı var şimdi
televizyonda izlemekten,
ruhlarından ayrılmış
acı çeken, kıvrılan, büzüşen bedenleri?
Çürüklük burası beklediğimiz,
dünyada da hep izlemedik mi zaten
değer verilmeyi, önemsenmeyi?

Evet bekledik,
bekledik ama umurunda olmadı kimsenin
hayatından boşa geçen saatler.

Ahmet Rıfat İLHAN

Dilin sesi, her şeyin başladığı yerdir. Bir cümleyi sınamanın yolu, kulağa düzgün geliyor mu diye sormaktır. Dilin temel unsurları fizikseldir: kelimelerin çıkardığı tınlar, aralarındaki ilişkiyi belirten ritimleri oluşturan sesler ve sessizlikler. Yazının anlamı ve güzelliği bu sesler ile ritimlere bağlıdır.

Ursula K. Le Guir
Dümeni Yaraticılığa Kırma

Birinci ağızdan öyküler yazmaya ilk başladığınızda bunlar insanları inandıracak kadar inandırıcı olursa okuyanlar, hemen her zaman öyküde olup bitenlerin gerçekte sizin başınızdan geçtiğini düşünürler. Bu doğaldır çünkü olayları yaratırken, onları anlatan kişinin başından geçirmeniz gerekmiştir. Eğer bunu başarılı bir şekilde yapabilirseniz, okur, olayların kendi başına da geldiğine inanır. Bunu yapabilirseniz, uğrunda çabaladığınız şeyi başarmışsınız demektir: öykünüz herhangi bir gerçekliğin ötesinde öylesine gerçektir ki okurumuzun deneyiminin ve hafızasının bir parçası olmuştur. Okurun öyküyü ya da romanı okurken farkına varmadığı, hafızasının ve yaşantısına girip hayatının bir parçası haline gelen şeyler olmalıdır.

Bunu yapmak kolay değildir.

Ernest HEMINGWAY
Kennedy Kütüphanesi
koleksiyonundan
yayınlanmamış bir el yazısı

GEÇTİ VE BİTTİ

Bana soruyorsun şimdi
Geçti ve bitti
Acı bir sızı bıraktı
Ve birkaç siyah beyaz fotoğraf
Beyaz zambak bahçede
Gramofonda kırık plak
Bir meltemdi
Yaladı geçti yüzümü
Saçlarımda buğusu
Dudaklarımda gülüşü
Yanaklarımda alev
Gamzelerimde birikmiş gözlerimin tuzu
Geçti ve bitti
Kalbimin uçsuz bucaksız dehlizlerinde
Denizci feneri sönmüş gecede
Yakamoz ışıltısı ayın
Şavkırken gözlerimde
Bilinmez diyarlara mecnun
Aşk arayan derviş edası sessizliğinde
Tutam tutam yolduğum saçlarım
Fırtınada şimdi kayıp

Kim bilir hangi bülbülün ağıdında acım
Bana soruyorsun şimdi
Geçti ve bitti
En uzun geceydi
Fırtınada boranda
Karanlıkta deniz fenerleriydi
Sönmüştü
Mumlar adamıştım
Sönmüştü
Günü göremeden geçtim zamanın içinden
Acıydı yakıyordu gönlümü
Acım dağları aşıyordu
Kıtalar, iklimlere karışıyordu
Sol yanımdan kanım sessizce karışıyordu
ummanlara
Tuzlu yaşımı içiyordu bülbüller
Hangi bülbülün ağıdındaydı acım
Ve deniz fenerleri sönmüştü
Dalgalar gelip gelip gidiyordu
Her vuruşta
Sinemi dağlıyordu

Deniz fenerleri sönmüştü
Gözüme kum doluyordu
Ben boylu boyunca yatıyorum dalgaların
içinde
Gözyaşım akıyordu
Biliyorum inci oluyordu
Acımı yoğuruyordu durmadan
Ummanın suyu ummanın kumu ve gözyaşım
Sana son hediyem
Saçlarına tak incimi
Siyah saçlarında parlasın
Belki beni hatırlarsın
Ben ise
Dalgalar arasında
Boylu boyunca uzanmış olacağım
Deniz fenerleri sönmüş
Kimse fark etmemiş
Bana soruyorsun şimdi
Geçti ve bitti
Kader YILMAZ

GENÇ KALEMLER: BUZLARI ÖPMEK

Furkan PARSAK

(Ç.Ü. Türk Dili ve Edebiyatı Böl. Öğrencisi)

“Ailen nerede senin kızım?” dedi, beni hiç tanımamasına rağmen merhametli görünmeye çalışan orta yaşlı kadın. Kırışmış yüzündeki yorgun gözlerine baktım. Boncuklu kolyeleri ve çiçekli elbisesiyle karşımda durmuş, benden bir cevap bekliyordu. Ben ona bakarken o bir ayaklarımı bir de bana bakıyor, içini rahatlatacağı bir cevap istiyordu. Omzumda olan elini umursamadan yürümeye devam ettim. Kadın arkamdan bile gelmedi. Belki de gösteriş içindi merhameti.

Yolun kenarında bir çöp kovasını kurcalayan siyah bir kedi gördüm. Çöp kovasının yanında, yerde süslü bir mama kabında kedi maması vardı fakat kedi çöpü karıştırıyordu. Kim bilir kaçımız gözümüzün önündeki fırsatı görmeyip çöp karıştırmıştık.

Etrafımdaki insanların bana olan bakışlarını analiz etmeye çalıştım. Bazıları acıyordu, bazıları merak ediyordu, bazıları ise korkuyordu. Tek ortak yanları, hepsi de hâline şükredip yoluna devam ediyordu.

Hava kararmak üzereydi. Herkesin düşündüğünün aksine yatacak yer aramıyor, evime gidiyordum. Kesik kesik nefes alıyordum. Sanki bir esnesem ciğerlerim patlayacaktı.

Küçükken voleybol oynadığım parkta bir çocuk, babasıyla yakalamaca oynuyordu. Babamla en son ne zaman oyun oynamıştık? Babası çocuğu yakaladığı an havaya kaldırıp etrafında döndürdü. Babamla en son ne zaman birbirimize sarılmıştık? O mu istememişti? Ben mi teklif etmemiştim? Teklif etsem kabul eder miydi? Teklif etmeme gerek var mıydı? Gözlerim doldu.

İki sokak aşağıdaki Hatice ablayı gördüm. Balkonda oturmuş sigara içiyordu. Ah! Hatice ablam, hayat sana çok zordu. Semtimizdeki evlilik değil de kariyer düşünen birkaç kadından biriydi. Sokağımızdaki kadınlara akıl verirdi. Erkeklerden nefret ederdi ki eşlerine verdiği akıllardan dolayı erkekler de ondan nefret ederdi. Bir gün hiç unutmam, tek başına üç erkeği dövmüştü. Erkeklerden hep nefret ettiğini sanırdım. Birkaç yıl önce annem anlatırken duymuştum. Hatice abla daha çocuk yaşтайken çok yaşlı bir adamla evlendirilmiş. Adam ölünce de ailesiyle iletişimini tamamen kesmiş, erkeklerden nefret etmeye başlamış. Şu an ne mi yapıyor?

Birkaç kedisiyle hayatını sürdürüyor. Bir gece eve giderken bana seslenip bu saatte dışarda olmamam gerektiğini söylemişti. “Hani kadınlar özgür olmalıydı?” dediğimde ise “Önce erkeklerin mahkûm olması lazım.” demişti. Bakkal Arif amca beni gördüğü an yanıma koştu.

“Kızım, gel ben seni eve kadar taşıyayım.”

“Sağ ol Arif amca, vardım zaten.”

“Olmaz öyle kızım. Bak ne hale gelmişsin? Lütfen yapma kendine böyle.”

“Bana acımanı istemiyorum Arif amca. Eve gidince babama selamını iletirim.”

Onu arkamda bırakıp ilerledim. Evimi görüyordum artık. Beyaz boyalı, kahverengi çatılı, iki katlı bir evdi. Evimin ikinci katındaki balkonda, babamın gömleği hâlâ asılıydı. Annem unutmuş olmalıydı. Bu aralar çok unuttukandı. Babam hep sert bir adamdı. Etrafımızdaki insanlar babamın çok sıcakkanlı olduğunu söylerlerdi ama babamın buzları ona her yaklaşmak istediğimde bana zarar verirdi. Annem sıcaklığıyla o buzları hep eritmeye çalıştı. Bu sefer de eriyen buzların içinde boğuldum.

Evin bahçesine girdiğimde annemin bağırışını duydum.

“Kızım!”

Ona dönüp baktım. Sarı saçları dağılmıştı. Giydiği kırmızı tişörtünde yırtıklar, kahverengi pantolonunda çamurlar vardı. Gözlerinin altı mosmordu. Yalın ayak koşarak yanıma geldi. Bana hızla sarılıp yere diz çöktü. Ağlamaya başladım. Geri çekildiğinde onun da ağladığını gördüm. Kanlar içindeki ayaklarımı baktı.

“Neden ayakkabı giymedin kızım?”

“Yürümeye başlayınca durmak istemedim.”

Ağlarken gülümsedi. Sağ yanağımdan öptü. “Seni seviyorum.” dedi ve tekrar sarıldı.

On gün önce babamla kavga etmiştik. Yeni bir çift ayakkabı istemiştik. Babam, birkaç hafta beklemem gerektiğini söylediğinde, sinirle bu aileden bıktığımı söylemiştim. Ölse hayatımda hiçbir şeyin değişmeyeceğini düşünmüştüm.

O akşam babam trafik kazası geçirdi. Hastaneye gittiğimizde babamın eşyalarını bize verdiler. Yan koltuğunda istediğim ayakkabıları bulmuşlar. O gün hastanede babamı kaybettik. Doktorlar, “Başınız sağ olsun!” dediğinde bayılmışım. Uyandığımda

yürüyemiyordum. Doktorlar bir sorun olmadığını, psikolojik olduğunu söylemişlerdi.

Babamın buzları yoktu. Babama yaklaştıkça benim buzlarım bana zarar verdi. Babam yaklaştığında ise buzlarımı sıvrılaştırdım. Şimdi olsa ne mi yapardım? Eriyen buzların suyunda boğulmaz, ona doğru yüzerdim. Onu çok sevdiğimi söyledim. Onsuz hayatımın olmadığını söyledim. Yürüyemediğimi değil, onun olmadığı yerlere ulaşmak istemediğimi söyledim. Buzları öper, suları severdim. İçimdeki acı olmazdı. Ayağımdaki kesikleri hissederdim. Onsuzluğa elbet alışacağımı ama onu asla unutamayacağımı söyledim. Lütfen dön baba derdim. Özür dilerim derdim.

Dilesem ne değişir, dilemesem ne?

Yazmayı seviyorum, bu benim için bir çeşit inşa etme sevinci. Konu, içerik ve benim kuşağımın yaşadığı şeylerle bağlantılı, bütün bunlar sanki bahşedilmiş bana; içerik hep bir armağan gibi veriliyor. Bu, konunun gereksiz, yersiz olduğu anlamına gelmez - armağan güzel bir şeydir-. Ama okuyucu bu armağanı (biraz dokunaklı bir sözcük kullanmak gerekirse) ‘fethetmelidir’; okuyucu bunu kendi zorlayarak, yani kendini, biçimi kabullenmeye ve onu bulup ortaya çıkarmaya zorlayarak yapar; biçim ve içeriğin gerektirdiği şey budur. Ve yazmak, her şeyden önce bir şey yaratma arzusudur yalnızca.

Henrich BÖLL

EDEBİYAT TARİHİMİZDEN:

Kedileri okuma kılavuzu: Samipaşazade Sezai'nin bu öyküsünü sadeleştirirken üslubunu aynen korumayı düşündüğümüzden onun cümle yapısına dokunmadık. Yabancı sözcüklerin bugünkü karşılıklarını koyduk, yabancı kurallı tamlamaları dönüştürdük. Eski ve yabancı sözcüklerin bazıları bugün de anlaşıldığı için olduğu gibi bıraktık. Yabancı ve bizim için eskimiş olanlar yerine bugünkü karşılıklarını koyduk. Okurların yazarın dilini görmeleri için sözcüklerin özgün biçimlerini ayrıç içinde ve koyu olarak yazdık. Ayrıç içleri dikkate alınmadan okunduğunda yazarın üslubunun korunduğu akıcı bir metin haline geldiğini umuyoruz.

Sadeleştiren: Bedri Aydoğan

KEDİLER

SAMİ PAŞAZADE SEZAI

-Hanım! En son cevabını isterim. Ya ben, ya kediler!

-Kediler!

Bir kocanın üzüntüsü (**meyusiyeti**), bir kadının ısrarlı istekleri (**hevesat-ı bi-sebatı**), sevginin, (**muhabbetin**), huzur çimenliği (çemenzari-ı **safa**) üzerine temellerini gül fidanından (**nihal-i gülden**), kararsız sevda göğünün havasına (**heva-yı sevda-feza-yı bi-karara**) karşı camlarını nurdan; ev eşyalarını (**esas-ı beytiyesini**) tüliden yapıp (**bina**) döşediği (**tefriş ettiği**) evlilik sarayının (**saray-ı izdivacın**) çöküşü (**inhidamı**), hep bu birkaç kelimedenden ibaret olan konuşmada gizliydi (**mükalemede** mündemiçti).

Kediler! Öyle mi? Demek ki otuz üç senelik tek vücut yoldaşlık (**refakat-i yek-vücadane**) neticesi, evlilik muammasının (**kelime-i muamma-yı izdivacın**) çözümü (**halli**), bu cevap oluyor. Otuz üç sene evvel evliliğin ilk aylarında, sevginin sonsuzluğuna (**ebediyet-i muhabbete**), sevdasının ölümsüzlüğüne (**beka-yı sevdaya**) yeminler eden aşk dilinden (**lisan-ı âşıkanneden**), kendisinin kedilere, her türlü anlam (**mana**) ve özellikten (**meziyetten**) yoksun (**mahrum**) bir keyfi eğilime (**meyl-i keyfiye**) feda olunduğunu işitmek (**kıymet-i insaniye**) insan değerini ve onurunu (**haysiyet-i ehliyesini**) yok sayıp (**ihlal**) bozduğundan (**teheyyüç ettiği**) artık bu hale bir son (**netice**) vermek kesin kararını (**karar-ı**

katisini) seçmişti (**ittihaz eylemişti**) . Zavallı koca! karısının (**hareminin**) idare ettiği (**mutasarrıfa olduğu**) eve alıp (**celp**) ve topladığı (**cem ettiği**) yirmi otuz kedinin bunaltma (**tacizat**) ve can sıkmasından (**tasdiatından**) artık bıkmıştı (**bi-zar olmuştu**). Evin içinde ev sahibinden (**sahibül-beytten**) çok (**ziyade**) bir emreden eda (**reviş-i amirane**) ile kuyruklarını kaldırıp bu bahtsız (**bedbaht**) kocaya bir alayla bakarak (**nazar-ı istihfaf atfederek**) dolaşan bu kibirli hayvanlar (**hayvanat**) kanapelerini istila etmiş, koltuk sandalyelerinde uyurlar, o senenin soğuk kışında ısınmak için yaktığı ateşin karşısında düşünürler; sofalarında, odalarında kulak tırmalayan (**samia-hıraş**) sesleriyle kavga ederlerdi. Günden güne küstah tavırlarını (**etvar-ı küstahanelerini**) arttırarak çoğaltan, sıkılaştıran (**tekessür eden**) kediler bu adama evinde bir huzurlu köşe (**ca-yı tevakkuf**) bırakmamağa başladılar.

Bir sabah gayet erken uyanarak kendi âleminde bir kahvaltı etmek için küçük odasına çekildiği zaman, sokakta birtakım çocukların ağladığını işiterek pencereden dışarı baktı. Hassas kulağına (**samia-i rikkatine**) akseden kedilerin hırlama ve dalaşma çığlıkları (**avaze-i mücadele vü müşatemeleri**) olduğunu anlayınca, aldandığından dolayı kızgınlıkla (**kemal-i hiddetle**) iskemlesine oturdu. İskemleye oturduğunda (**kuudunda**) yüzünün iki bitim noktası (**nokta-i müntehası**) olan tepesiyle çenesi geriye doğru çekik, büyük ve biraz fırlak gözleriyle bir arayıcılık hali kazanan (**kesbeden**) yüzünü iki tarafa döndürerek hayretle etrafına bakınıyordu. Zira kedinin biri ekmeğini çalmış, diğeri sütlü kahvesini içmiş, öteki de fincanını kırmıştı. Kendi kendine keder (**yeis**) ve hayretle “kime meram anlatmalı! Bu kibirli, vefasız, iyilik bilmez (**nimet-na-şinas**) hayvanatın kadınlar elbette taraftarı olur. “Zaten kedi kadındır” diyordu.

Bir günlük emeğinin (**mahsul-i mesaisinin**) böyle boşa gitmesinden (**mahv ve heder olmasından**) üzüntüyle (**teessürle**) başını eline dayayarak pencerenin önünde oturdu.

İşte orada, duvarın altında, kahvesini içen, ekmeğini çalan, fincanını kıran, kendisin sabah keyfinden mahrum eden, velhasıl evinde bütün rahat ve huzurunu (**asayişini**) çalan (**selb eyleyen**) kediler, güneşe karşı abanoz

gibi parlak (**mücella**) siyah, kar gibi beyaz, sarı benekli, parlak renkli (**elvan-ı revnak-efzaları**) ve her an ve saniye renkleri değişen parlak renkli gözlerde (çeşman-ı **pertev-firuzanları**) nazarlarda bir gökkuşağı (**kavs-i kuzah**) teşkil ettiği esnada, ön ayaklarını önce (**ibtida**) ağızlarına götürüp kadınlara (**nisvana**) mahsus bir işveyle (**bir tavr-ı işve-bazane ile**) yüzlerini temizleyerek, gönül şenliğiyle (**safa-yı hatırla**) sabah kahvaltısını hazmetmekte ve öğle yemeğine (**taamina**) hazırlanmakta idiler. Ev sahibi (**sahibül-beyt**) tarafından kendisine tercih olunan bu vahşi hayvanların (**hayvanat-ı müfterisenin**) kayıtsız halleri (**ahval-i la-kaydaneleri**) hiddetine dokunarak sofaya çıktı. Orada, merdivenin orta basamaklarında,

bıyıkları, yüzü, başı siyah lekelere boyanmış beyaz kediye görür görmez: “Kahvemi sen içtin! Fincanımı sen kırdın! Öyle mi?” diyerek, odasından bastonunu alıp ayaklarının ucuna basarak yavaş yavaş kedinin yanına sokuldu. Hazır eline fırsat geçmişken istediği gibi intikamını almak için vücudunun en can alacak yerini nişanladı. Bastonunu kaldırdı. Kedi kımıldıyor, kaçacak. Değneğini şiddetle üzerine indirir indirmez, atık (**seriüs-seyr**) olan bu afacan hemen sıçrayınca, ayağı kayarak büyük (**azim**) bir gürültü ile merdivenlerden aşağı yuvarlandı. Merdivenin altında kolunun sızladığından şikayet ederken varlığının diğer yarısı (**nim-i diğer-i mevcudiyeti**) olan karısı karşısına çıkarak: “Hiç kediye öyle vurulur mu? Ya bir yeri kırılırdı?” deyince zavallı herif şiddet ve hiddetle: “Ben sana şimdi gösteririm” diyerek odasına çıktı. Haremi de kendisini takip ederek sessiz ve yumuşakça (**kemal-i sükunet ü mülayemetle**) diyordu ki: “Ne yapacaksın? Ne yapabilirsin? Söyle de ben de anlayım?”

Bir camın arkasından görülen kıvılcım gibi, renkli güzellikten akseden bir damla yaşı neden (**ca-yı karar**) olan büyük gözlerini; altmış senenin üzerinde izler (**nişanlar**), lekeler bırakarak geçtiği hareminin yüzüne bakarak (**atf ile**): “Ne mi yapabilirim! Yerel idareye (**Hükûmet-i mahalliyeye**) başvuracağım (**müracaat edeceğim**). Senin kedilerinden yiyecek hırsız (**sirkat-i mekulat**), mal gasbetme (**gasb-ı emval**), meskene tecavüz (**taarruz-ı mesken**) davasına kalkışacağım. Bakalım! O zaman bu hırsızların, bu

haydutların bir tanesini burada görebilir misin?”

Paltosunu, şapkasını giydi. Kapıyı kırarak gibi şiddetle çekerek evden çıkıp gitti Kaymakam beyefendi meram anlamıyor! Rossini torunlarından (**ahfad-ı kiramından**) olan bu müziksever (**musiki-şinas**) İtalyalı hürmet ve adalet ister. Bu bedbaht koca adil yargılama (**muhakemat-ı muhikkane**) ve adalet arayışını (**şikayet-i adalet-cuyanesini**) karşısındakinin zihnine yerleştirmek (**vaz ve ilka**) için jimnastik yapar gibi ellerini kaldırarak bir acemi aktöre gıpta veren haller (**gıpta-bahş-ı evza**) ve abartılı davranışlar (**harekat-i mübalağakarane**) ile gerçeği anlatmaya (**ifham-ı hakikate**) çalışıyorsa da mümkün olamayacağını anlayınca, hiddetle Adalar kaymakamı beyefendiye: “Herkesin karısının kaşına, gözüne, yürüyüşüne, giyinişine karışsınız da, benimkinin şu yersiz (**münasebetsiz**) muhabbetine, şu zararlı (**muzır**) hayvanlarına niçin müdahaleyi reddediyorsunuz?” şikayetiyle üzüntüyle (**meyusane**) evine dönüyordu (**avdet ediyordu**). Evine döndüğü zaman (**avdet ettiği**) karısı (**haremi**) inme (**nüzulün**) tehlikesinden (**tehlikesinden**) korktuğu (**dehşet-yab olduğu**) için titremeğe başlamış, altmış senelik başını sallayarak ve naz ve işve ile bir gözünü süzerek gülümseyerek (**mütebessimane**) “sen memnun ol ki, ben kedileri seviyorum! Ya bunların yerine herifleri sevsem...” dedi. O büyük, o buruşmuş çehresinin sarkık yanakları gülerken (**hal-i tebessümle**) geriye doğru çekilerek göz yuvalarının (**hane-i çeşmanının**) gölgesi içinde kalan sönük gözlerine gelen bir parıltıyla (**revnakla**) ortaya koyduğu (**der-meyan ettiği**) bu işveli değerlendirmeye (**muhakeme-i şuhane**) kocasına hemen hak verdirecek kadar cazip göründü (**müncezip göründü**). O gece bir sitemlice (**tavr-ı sitemkarane ile**) hiçbir söz söylemeyerek yatağına girdi. Söz aramızda (**beynimizde**) ... bu tebessüm, bu sevgi belirtisi (**ima-yı muhabbet**) bu işve, bu gönül okşayan davranış (**muamele-i nüvazişkarane**) kocasının yeis ve hiddetini hayliden hayli yatıştırmıştı (**tadil ve teskin etmişti**). Rahat yatağına (**came-hab-ı aramına**) çekilip de bir zafer kazanmışçasına (**tarz-ı galibane ile**) uzattığı ayaklarının acı acı tırmalandığını hissedince, telaş ve helecan ile yorganını kaldırıp o büyük gözleriyle baktı: Kedi! Hem de sabah kahvesini içen beyaz kedi! Galiba bu afacanlar eşi ve evin ortağının (**istirak-i emval ü ayal**) taraftarı idiler ki, bi-çarenin nikah tahtında (**serir-i izdivacında**) da yerleri vardı. Hareminin mutasarrıf olduğu bu evde kendine hiç yer (**ca-yı karar**) bırakmayan kediler sonunda (**nihayetül-emr**) haremini de elinden almışlardı.

Gece yarısı verdiği kesin karar (**karar-ı kati**)

üzerine sabahleyin erken kalkarak kendisine ait ne kadar eşyası varsa bir sandığa koyarak (**vaz ile**) aşağıki taşlığa indirdi. Arkasına paltosunu, başına şapkasını giyerek iplerle bağladığı sandığın üstünde oturmuştu. İşte o zaman: “Ya ben ya kediler?” sualini sormuş (**irad etmiş**) ve “kediler” diyen üzücü cevabı (**cevab-ı meyusanesini**) almıştı.

Elveda! Elveda! Artık bir daha avdet etmemek üzere yola çıktı. Mahzun, düşünceli (**mütefekkir**) bir hal ile küçüklü büyüklü birtakım nispetsiz evlerle dükkânların teşkil ettiği çarşıdan geçiyordu. Sokağın ortasında ayakları çıplak, elbiselerinin yırtık yerlerinden tenleri görünür birtakım sefil çocukların (**etfal-i sefaletin**) haykırarak oynadıklarını dalgın dalgın seyrettikten sonra, galiba sadaka etmek (**tasadduk etmek**) muhtacı koruma niyetiyle (**niyet-i aceze-perveranesiyle**) ceplerini birer birer karıştırıp yine galiba hiçbir şey bulamadığından yoluna devam etti. Biraz ötedeki meyhanenin, şark şairlerinin renkli hayallerinden (**revnak-ı hayallerinden**) yakılmış (**işal edilmiş**) kandillerin aydınlattığı (**tenvir eylediği**) karanlık köşesinde bir “laterna” bütün Ada halkını sarhoş etmekteydi. Sokakta, meyhanede “laterna”nın etrafında birçok halk hep bir ağızdan Ada’nın sokaklarında tınlayan (**tanin-endaz**), toplanma yerlerinde (**içtimagahlarında**) rakeden (raks-aver), nişanlı kızların lisanlarında sevgililerine bir aşk büyüten sesleniş (**hitab-ı muhabbet-perver**) olan

Corci, corci, corcakimo
Niahiro pulakimo!

şarkısını söylüyorlardı. Bulunduğu keder ve hüznü hale (**hal-i yeis ü hüzne**) alaycı bir kahkaha (**kahkaha-zen-i istihfaf**) gibi gelen bu şamatanın (şematetin) arasından geçerek “Cakamo” yolunu takip etmeğe başlayınca, doğa manzarasının (**manzara-i tabiatın**) hoşluğu ve yüceliği (**letafet ve ulviyeti**), o geceyi geçirmek için bir yer arayışıyla (**melce taharrisiyle**) kararsız kalarak (**bi-karar olarak**) her tarafa yönelen bakışına (**münatıf nazarına**) şaşaayla çarptı (**şaşaa-paş oldu**). Hava güzel, rüzgâr durgun (**sakit**), Marmara lacivertti. Bir daha avdet etmeyecek, bu kesin (**mukarrer**)!

Otuz üç senelik evlilik bağı (**rabıta-ı izdivac**) kırılmış, artık yalnız başına kalmıştı. Şu yalnızlık içe dokunuyor (**müessir**) değil mi? Otuz üç seneden sonra her yerde, her şeye karşı yalnız! Bu geniş (**vasi**) denize, bu duradur (**uzak**) ufuklara karşı yapayalnız!

Hatta sema bile o lacivert gözleriyle kendisine şefkat ve merhametle bakıyordu.

Bir tarafı menevişlenmiş (**kırmalar içinde kalmış**) mai atlas gibi hafif surette dalgalanan (**mütemevvic**) derya, diğer tarafı yeşil bir kuşak (**hamail**) gibi yukardan aşağıya sarkarak taze renklerini (**reng-i teravetlerini**) her mevsimde

muhafaza eden çalılarla çam ağaçlarının fasıla verdiği bir yolu takip ediyordu. Derin düşünmeler (**tefekürat-ı amika**) içinde kaybolmuş bir hal ile biraz deniz kenarına doğru meyledip önünde balık avlamak için bir kedinin sindiğini görünce, hemen yolunu değiştirerek yokuşu çıkmaya başladı. Yörükali’ye vardığı zaman, Şarkın sevgilisi (**mahbube-i şarkî**) olan güneş sırma saçlarını neşeyle çalkan denizin (**derya-yı bi-karar-ı safanın**) üzerine dökerek ışıktan (**nurani**) yollar, yıldızlanmış (**müzehheb**) izler açtığı gibi, karşı taraftaki uzaktan uzağa görünen sudan ibaret ufukları da âşıkane surette coşturuyordu (**tehyic ediyordu**). Bir hayli zaman denizin verdiği açık şaşkınlık (**hayret-i meftuhane**) içinde dalıp gitmişken, hakikatin hayal kran eli (**dest-i hayal-şikesti**) bütün vücudunu sarsarak kendisini bulunduğu sarhoşluktan (**hal-i bi-huşudan**) uyandırdı. Saat ilerlemiş, öğle yaklaşmıştı (**takarrüb etmişti**). Evine bir daha avdet etmemek üzere verdiği karar, kati idi. Bu belli, fakat öğle yemeğini (**taamını**) nerede yiyecek (**edecek**)?

Akşam nereye gidecek? Geceyi nerede geçirecek? Bir özgür yaşam (**hayat-ı müstakil**), bir karar verme (**karar-ı kati**) para ile olur. Halbuki kendisinin sabah yemeğine (**taamına**) bile yetecek (**kifayet edecek**) parası yoktu. Hareminin hazırlayarak (**ihzar ederek**)

şimdi sofranın üzerine koyduğu sabah yemeğinin dumanı gözünde tütmeğe başladı. Kıyısına oturup seyrettiği (**kenare-nişin-i temaşası olduğu**) denizin dalgaları yavaş yavaş sahile çarptıkça, kendisine “Git, git, haremine git!” diyordu. Ya kediler? Bununla beraber hareminin “Sen memnun ol ki ben kedileri seviyorum. Ya bunların yerine erkekleri sevsem...” sözü makul değil mi?

Yalnızlık aleminde (**âlem-i tenhayide**) yalnızlığı (**hal-i infiradı**). artıran horozların garip sesleri (**sada-yı garibaneleri**) bulunduğu yere aksettikçe “Git, git, haremine git!” diyordu. Kiliseler öğle vaktini ilan için çan çalmağa başladılar. O sükun ve sükunet içinde uzaktan akseden çanlar hep bir ağızdan bir düzenli bir biçimde (**aheng-i muttaridle**) “Git, git, haremine git!” sözünü tekrar ediyorlardı.

Ayağa kalktı, geldiği yoldan yürümeğe başladı.

Galiba verdiği kesin karardan (**karar-ı katiden**) caymıştı (**nükul etmişti**). Çam ağaçlarının aralarından yitip çıkarak (**peyda ve nihan olarak**) evine doğru süratle avdet ediyordu. Mütefekkir bir çehre, müteessir bir halle evine giderek refikasına hiçbir söz söylemeden doğru odasına çıktı. Minderin üzerine kapanıp da hıçkıra hıçkıra ağlamağa başlayınca, haremi (**karısı**) kibarca ve incelikle (**kemal-i kibar ve incelikle**) oda kapısını açarak: “O kadar haykırarak ağlama. Kedilerimi korkutacaksın!” dedi.

HAVUZ

Akşam yine toplandı derinde...
 Cânan gülüyor eski yerinde,
 C'anân ki gündüzleri gelmez
 Akşam görünür havz üzerinde
 Mehtâb kemer tâze belinde,
 Üstünde semâ gizli bir örtü
 Yıldızlar onun güldür elinde...

Ahmet Haşim**KARANFİL**

Yârin dudağından getirilmiş
 Bir katre alevdir bu karanfil,
 Rûhum acısından bunu bildi!
 Düştükçe, vurulmuş gibi, yer yer,
 Kızgın kokusundan kelekler,
 Gönüm ona pervâne kesildi..

Ahmet Haşim**ARI YAPAR BAL ÖVÜNÜR**

Lokman'a çare soranda
 Hak devayı verir dedi
 Dert dermana sordu anda
 Kul görgüyü görür dedi

Bak çiğdeme gör sevdayı
 Nergis der bulduk belayı
 Menekşe sümbül alayı
 Gül goncayı korur dedi

Mayalandı öze geldi
 Duygulandı söze geldi
 Nağmelendi saza geldi
 Tel perdeyi arar dedi

Mimar kimdi kim çalıştı
 Kim emek etti kim yaptı
 Demezler teri mi aktı
 Bal arıyı yorar dedi

Uyudu uyuyakaldı
 Bir acayip düşe daldı
 Zapt etti dünyayı çaldı
 Mal yongayı sorar dedi

Dilsiz olan vicdan değil
 Cana kıyan şeytan değil
 Zalim mülke sultan değil
 Zül darbeyi vurur dedi

Felekle bozdu arayı
 Bir pula sattı sarayı
 Gökveli'm giydi karayı
 El sefayı sürer dedi

Enver GÜVEL**YARI YOL**

Nasıl istersen öyle dinle, bakın:
 Dalların zirvesindeyiz ancak,
 Yarı yoldan ziyade yerden uzak
 Yarı yoldan ziyade mâha yakın.

Ahmet Haşim**BÜLBÜL**

Bir gamlı hazânın seherinde
 Isrâra ne hâcet yine bülbül?
 Bil, kalbimizin bahçelerinde
 Can verdi senin söylediğin gül!
 Savrulmada gül şimdi havâda
 Gün doğmada bir başka ziyâda...

Ahmet Haşim

KUŞ AZAT ETMEYE GÖTÜRSENE BENİ

Mehmet Uslu

Kahvesini içip bitirdi. Saatine baktı. “Zamanım var.” diye düşündü, “Acele etmeme gerek yok.” diye de ekledi.

Sehpanın üzerinde duran gazeteyi alıp haber başlıklarını okumaya başladı. Gazetenin son sayfasına gelmeden okumasını sonlandırıp koltuktan kalktı. Doğruca mutfığa geçti. Buzdolabının sebzeliğinden malzemeleri tek tek çıkarıp tezgâhın üzerine diziyordu. Bir yandan da kendi kendine konuşuyor, “Unuttuğum, eksik çıkarttığım bir şey olmamalı.” diye malzemeleri kontrol ediyordu.

Süzme yoğurt, beyaz peynir, zeytinyağı, sarımsak, ceviz içi, çam fıstığı, kuru nane, dereotu, pul biber ve Tuz tezgâhın üzerindeydi. Herhangi bir eksik malzeme göremedi. “Mezemi yapmaya başlayabilirim.” diye, kendi kendine konuşarak ellerini yıkayıp duruladı. Mezesini yapmaya başlayacaktı ki evine gelecek olan konuğuyla ilgili görüntüler düştü gözlerinin önüne. Hastanenin dinlenme bölümünde onunla ilk tanışmasını, kendisinin babasına onun annesine refakat etmesini, bir ayı geçkin bir süre birlikte gezmelerini, hastaneden ayrıldıktan sonra mektuplaşmalarını anımsadı. Kendisi ondan önce hastaneden ayrılmıştı. O ise annesinin tedavisi bitmediği için hastanede refakatçi olarak kalmıştı. Çok olmasa da bazı günler birkaç saatliğine hastaneden ayrılıp Kızılay, Sakarya Caddesi ve Zafer Çarşısında gezinmişler; boza içmişler, midye yemişler ve kitapçı raflarına göz gezdirip kitap almasalar da kitapların arka kapaklarındaki yazıları ve ön kapaklarını kaldırıp ön sözleri okuyarak kaliteli zaman geçirmişlerdi.

Mektuplaşmalarının ikincisinde annesini kaybettiğini ve memleketine geri döndüğünü yazmıştı. Sonraki mektupta ise çok şaşırdığı; ama fikrini ona açıklamaya cesaret edemediği, hastanede annesinin doktorluğunu yapan yaşlı profesörün yanında işe başlayıp hem de üniversitede okuyacağı ile ilgili haber karşısında onun adına üzülmüştü. Çünkü profesör güvenilir biriydi, çapkınlığı yüzünden karısından ayrılmış ve iki de yetişkin çocuk sahibiydi. Üçüncü mektuptan sonra mektuplaşmamışlar, birbirlerinden habersiz yaşamlarını sürdürmüşlerdi. Hepsi film şeridi gibi tek tek geçiyordu gözlerinin önünden...

On yıl öncesinin görüntüleriydi anımsadıkları. Tanışmalarının üzerinden

geçen on yıllık zaman diliminde çok şeyler değişmişti. Kendisi hâlâ yalnız yaşıyordu O ise kendisinden farklı şeyler yaşamıştı. Üniversiteyi bitirmiş, psikolog olmuş, kendince uçuk olarak adlandırdığı bir seçim yaparak kendisinden yaşça büyük profesörle evlenip, bir yıl sonra evliliğini sonlandırarak yoluna devam ettiğini, ayrıntılarını pek fazla bilmesi de öğrenmişti. Şimdi on yıl sonra karşılaşmaları nasıl olacaktı? Neler yaşayacaklardı? Hiçbir fikri yoktu. Tedirgindi.

Anılarından sıyrılıp mezelerini hazırlamaya odaklandı. Önce küçük bir tavaya bir yemek kaşığı tereyağı koyup ocakta kızdırdı. Sonra ezip kırıntı haline getirdiği önceden hazırlamış olduğu yarım çay bardağı ceviz içini ve bir yemek kaşığı dolusu çam fıstığını eriyen tereyağın içine atıp iki dakika soteledi. Sotelenen ceviz içini ve çam fıstığını bir kaşıkla tavanın orta yerinde toplayıp üzerine bir tutam pul biber serpiştirerek ocağı kapattı. Tavayı soğuması için tezgâhın bir köşesine aldı. Çukur bir kâse seçip suyun içinde beş dakika kadar dinlendirip tuzunu aldığı bir dilim beyaz peyniri koydu ilkönce. Onun üzerine de altı yemek kaşığı kadar süzme yoğurt ekleyip tahta kaşıkla peyniri yoğurdun içinde iyice pürüzsüz bir şekilde ezip karıştırdı. Çatalın ucuyla ağzına aldığı karışımın kıvamından pek memnun olmadı. İçine bir tatlı kaşığı kadar zeytinyağı akıttı, tekrar karıştırdı. Tattığında karışımın kıvamından ve tadından memnun kaldı. Tavadaki soğuyan tereyağlı ceviz içini ve çam fıstığını ekleyip, bir çay kaşığı tuzun içinde ezdiği iki diş sarımsağı da içine aktarıp karıştırmayı sürdürdü. Çatalın ucuyla bir daha ağzına alıp tattı, karışımın kıvamını ve tadını beğendi. Tatlı kaşığı dolusu kuru naneyi ve ince kıydığı sekiz dal dereotundan bir çay kaşığı kadarını kenara ayırıp geri kalanı karışımın içine döküp yine iyice yoğurda yedire yedire karıştırıp harmanladı. Karışımın kıvamından emin olmak için tadına tekrar baktı. Yüzü gülümsedi. “Güzel olmuş!” diye, kendi beğenisini kendisi tasdikledi. Karışımı kayık bir tabağa aldı. Kaşıkla üzerinde dalgalar yaparak şekil verdi. Sonra ayırmış olduğu ince kıyılmış dereotunu üzerine ekleyip, onun üzerine de kırmızı pul biber serpiştirerek bir yemek kaşığı da zeytinyağı gezdirdi. Tabağı

güzelce süsleyerek meze hazırlama işini sonlandırdı.

“Ohh be!” diye mırıldanıp gülümsedi. “Görüntü mükemmel, tadı da mükemmel! Haydari çok güzel oldu!” diye de kendi kendine konuşup tabağı masanın üzerine koydu. Marulun küçük yapraklarını ayıklayıp yıkadı ve sirkeli suya koyup on dakika kadar beklettikten sonra tekrar yıkayıp suyunu süzdü. Marul yapraklarının üzerine yarım çay bardağı limon suyunu gezdirip çay kaşığı dolusu tuzu serpiştirerek büyükçe bir bardağın içine dizdi. Bardağı masadaki haydari mezesinin yanına koydu. Çereziden taze, sıcak aldığı beyaz leblebiyi de çerez tabağına aktarıp masaya bıraktı. “Görüntü güzel, tatları güzel, gelecek konuğum da güzel.” diye mırıldanıp bir sigara yakarak koltuğa oturdu.

Hazırladığı mezelerden o kadar memnundu ki keyifle sigaranın dumanını havaya doğru üflüyordu. Her zaman yaptığı gibi yine kurguladığı düşlere dalmıştı. Ona karşı duyduğu sevgiyi dillendirmeyi hep ertelemişti. Bu davranışı İrem’in başkasıyla hayatını sürdürmesine rağmen değişmemişti. Sevgisini içinde taşımış, duygularını kurguladığı düşlerinde gizli gizli yaşayarak gerçek yaşama bir türlü aktaramamıştı. Uzun sarı saçları dalgalanan kızın gözleri ıslık ıslık, davetkâr bir bakışı vardı. Dik, diri göğüsleri üzerindeki gömleğin düğmelerini neredeyse koparacaklar gibi öne doğru çıkmışlardı. Ya da kendisi öyle istediği, öyle görmeyi arzuladığı için kurgulamıştı düşünüyordu. Kim bilir? Güleç yüzüyle şehvetle kucaklaşmak için ıslak dudaklarını aralamış kendisine doğru yaklaşıyordu. Oysa kahve içmek için hastanenin koridorundaki hemşirelerin dinlenme alanında yer alan ofisin mutfığına geçmişler, “Acele bir işin yoksa ellerimle sana kahve yapayım, birlikte içelim.” diyen kızın peşi sıra yürümüştü. Kızın kahve yapacağını beklerken bambaşka bir şeyle karşılaşacağını nereden bilsindi?! Kendisine yaklaşan kızın ince, çıplak kolları birden boynuna dolanıvermişti...

İşte ne olduysa o an da oldu! Koltuğunda oturup sigarasını içerek kurguladığı görüntülerden kapının çalan zili koparıp gerçek yaşama döndürmüştü kendisini. Sigarasını söndürüp kapıya doğru yürüdü.

Hiç değişmemişti İrem. Hatta daha da güzelleşmişti olgun bir kadın olarak.

“Hoş geldin.” dedi Rıdvan.

“Hoş buldum.” diye karşılık veren İrem, masaya yanaşıp dizili limonata bardaklarına ve buz dolu ehlikeyif içindeki rakı şişesine gülerek baktı.

“Limonata mı içeceğiz?!” diye şaka yollu sordu.

“Limonata bardağı rakı bardağıdır zaten.” diye yanıtladı Rıdvan.

“Haydari de yapmışsın! Marul ve beyaz leblebi de var!” diye konuşan İrem, “Rakı şalgam var; sen ve ben var; biraz sonra muhabbeti de konuk edeceğiz masamıza! Daha ne olsun?! Şair Turgut Uyar’ın şairlere imzalatıldığı rakı şişesi gibi, çilingir soframız ‘Ölmeme Günü’ sofrasına benzemiş.” diye de ekledi.

“Unuttuğun bir şey var. ‘Ölmeme Günü’ şairlerindir; ama ‘Rakı Günü’ de Adanalılarıdır bilesin.” diye karşılık verdi Rıdvan.

“Ankara’da beni bir lokantaya götürmüştün. Masamıza haydari gelmişti ve sen beğenmemiştin. Ben yapayım da sen gör, parmaklarını yersin demiştin! Hatırladın mı?” diye sordu İrem.

“Hatırlamaz olur muyum? Sana söz verdiğim için yaptım zaten haydariyi. Patenti bana ait, tat bakalım beğenecek misin?” diye yanıtladı Rıdvan.

Tam tamına koca on yıl geçmişti son görüşmelerinin üzerinden. Bu zaman zarfında iki üç mektuplaşmanın dışında birbirleriyle iletişimleri olmamıştı. Masada daha çok konuşan, anlatan İrem’di. Rıdvan iyi bir dinleyici olarak gülümsüyor, muhabbetin içinde yardımcı oyuncu olarak çok az konuşup başrol oyuncusu İrem’i hayranlıkla dinliyordu.

Rıdvan, birinci rakı bardağının sonunda kalan rakıyı bir yudumda bitirip, yumruğunun tersiyle ağzını sildi. İrem gördüğünü anlamak için, “Peçete varken neden yumruğunla ağzını sildin?!” diye sordu.

“Eski bir alışkanlık.” diye yanıtladı Rıdvan.

“Bir anlamı yok yani?” diye üsteledi İrem.

“Yumruk mezesi olarak bilinir!” diye konuştu Rıdvan.

“Allahalla! Hiç bilmiyordum!” diye şaşkınlığını belirtmişti İrem.

“Eskiden, yani Osmanlı döneminde sokaklarda kadeh ile rakı satan seyyar satıcılar varmış. Bu satıcılardan alınan rakı dolu kadeh bir iki yudumda içilir, sonra da yumruğun tersiyle ağız silinirmiş. İşte bu racona yumruk mezesi denir.” diye konuştu Rıdvan.

“Çilingir sofrası muhabbetlerimiz arttıkça daha neler öğreneceğim senden kim bilir?!” diye, Rıdvan’ın açıklamasına övgüsünü dile getirmişti İrem.

İkinci rakı bardağını bitirdiklerinde İrem ayağa kalkıp, “Kuş azat etmeye götürsene beni!” diye, damdan düşercesine Rıdvan’ın hiç beklemediği bir teklifle onu şaşırtmıştı.

Şaşkınlığı üzerinden atan Rıdvan, “Olur, gidelim. Ama zaman olarak sabahı çoktan arkamızda bıraktık. Öğle üzerini yaşıyoruz.” dedi. Evden çıkmak için hazırlık yaparlarken, “Biz de sabahı hayal edip gerçekleştiririz eylemimizi!” diye konuştu İrem. “Hititlerin ataları Hattilerin torunları olarak siz Adanalılar keyif çatmayı seviyorsunuz. Çok güzel bir geleneği, ‘Kuş azat etmeyi’ sürdürüyorsunuz.” diye de ekledi.

“Eskiden sabah kahvaltısına ciğerle başlar, yanında da bir kadeh boğmalarını içer, kuş pazarının yolunu tutarlarmış. Günümüzde de kahvaltısına ciğerle başlayan çok; ama yanında bir kadeh boğma içen yok gibi... Sonra kuş pazarına geldiklerinde pazardan bir kuş satın alırlar, dilekte bulunurlar, gökyüzüne salarak kuşu azat ederlermiş. Şimdilerde bu geleneği sürdüren pek kalmadı, ararsan belki bir iki kişi bulursun, o kadar.” diye karşılık verdi Rıdvan.

Yanlarında getirdikleri birer çay bardağı dolusu boğmalarını, ciğerci dükkânındaki mangalın üzerinden ekmeklerine çekip yedikleri ciğerle birlikte içip, “Kuş azat etme” geleneğinin ilk adımını birlikte attılar.

Kuş pazarına geldiklerinde ummadıkları bir insan kalabalığıyla karşılaştılar. Alıcısını bekleyen muhabbet kuşları, papağanlar, güvercinler vardı kafeslerin içinde. İrem, beyaz renkli bir güvercin satın alıp avuçlarının içinde tuttu.

“Gözlerine bakar mısın? Nasıl da simsiyah!” diye şaşkınlığını belirtti.

“Beyaz renkli güvercinlerin gözleri siyah olur. Diğer renktekilerin göz renkleri ise daha açıktır.” diye konuştu Rıdvan.

İrem, avucunun içinde tuttuğu güvercinin sıcaklığını hissedip, kalp çarpıntılarını dinledi. Bir sağa bir sola oynayan ürkek, küçücük başına öpücük kondurup, gözlerini kapatarak dileğini tuttuktan sonra güvercini gökyüzüne doğru saldı. Güvercin kanat çırparak yükseldi. Sonra fazla uzaklaşmadan geri dönüp İrem’in başının üzerinde bir iki takla atıp yeniden gökyüzüne doğru yükselerek gözden yitti. Bu olup biten karşısında hem İrem hem de Rıdvan şaşkındı.

“Gördün mü, gördün mü?! Kafesten kurtulup özgürlüğüne kavuşunca nasıl da teşekkür etti bana!” diye konuşan İrem, sevincinden olduğu yerde zıplıyordu.

“Azat edip özgürlüğüne kavuşturduğün güvercin taklacı olduğu için takla atarak sana teşekkür etti. Gökçe güvercinler gibi özgürce kayalıklarda, ağaçlarda yaşayacak artık.” dedi Rıdvan.

İrem yaşadığı olaydan dolayı çok mutluydu. İçi içine sığmıyordu.

“Bu anı ölümsüzleştirdim. Telefonumla videoya aldım tüm görüntüleri.” diye konuştu Rıdvan.

“Görüntüleri bana da gönder. Tedavi

seanslarımda kullanırım.” dedi İrem ve konuşmasını sürdürdü kalacağı otele yürürlerken, “Yarın üniversitedeki panelde bugün yaşadıklarımı beni dinlemeye gelenlere anlatacağım. Bakalım nasıl tepki verecekler?”

Ankara’da tedavi için terapi seanslarıma gelen kişilere, psikolog olmadan önce hastanede ikimiz de refakatçi iken senin anlattıklarından öğrendiğim, ‘kuş azat etme’ geleneğini çeşitli kaynak kitapları okuyarak bilgi sahibi oldum.

O tarihlerde insanlar kuş pazarlarından satın aldıkları kuşları azat edip gökyüzüne uçururlarmış. Azat ettikleri bu kuşların mahşer günü kendilerine şefaate edeceklerine inanıyorlarmış! İşte öğrendiğim bu bilgiler ışığında terapi seanslarıma katılan danışman bireylere kafese kapatılmış bir kuş satın alın ve onları azat edin, sonra da hissettiklerinizi bana anlatın diyordum. Çünkü psikoterapinin Freud’un dediği gibi: ‘konuşma tedavisi’ olduğu gerçeğinden yola çıkıyordum. Kuş satın alarak gökyüzüne salıp azat edenler kendilerini daha çok mutlu hissettiklerini söylüyorlardı. Yani kendi iç dünyalarıyla barışıp duygusal dengelerini kolayca sağlayabiliyorlardı. Gözlemlerimde bu durumları teorik olarak görebiliyordum. Haklıymışlar. Şimdi ben bu gerçeği birebir pratikte kuş azat ederek yaşayıp öğrendim. Çok mutluyum.”

“Benim de kitaplardan okuyarak öğrendiğim kadarıyla, bahsettiğin bilgiler bir Fransız seyyah Jean Theve’nin 1650’li yıllara ait gözlemleridir. İlk öğrendiğimde bana da ilginç gelmişti bu bilgiler.” diye konuşan Rıdvan, “Senin psikologluğuna, terapi tedavilerine deney olarak yararlı oldumsa ne mutlu bana!” diye de ekledi.

“Yarın üniversitede katılacağım panelden sonra pek zamanım kalmayacak, hemen havaalanına geçmem gerekecek. Onun için vedalaşalım istersen.” diye konuştu İrem otele ulaştıklarında.

“Seni yolcu etmeye gelirim havaalanına.” dedi Rıdvan, ardından da gülen gözleriyle anlamlı anlamlı İrem’i süzmesi, İrem’in gözlerine yakalandı.

“Bana bir şey mi söylemek istiyorsun?” diye sordu İrem.

“Bugün değil. Ankara’ya geldiğimde söyleyeceğim!” diye yanıtladı Rıdvan.

Yine kararsızlığı seçmişti. Yine ertelemişti duygularını dillendirmeyi. Yalnızlığı kendine rehber edinip usunda yarattığı kurgu düşlerinde mutlu olmayı seçen birisi için, iki kişilik sevdanın bireylerinden biri olmak ona aşılması zor bir engel olarak görünüyordu. Yıllardır bu engeli bir türlü aşamamıştı. Ama kararlıydı. Duygularına gem vurmaya bırakacak, dizginleri boşa salacaktı. Artık dörtlüye koşturmak istiyordu duygularını.

“Bana söz ver. Ankara’ya geldiğinde beni arayacaksın?” diye, isteğini ilette İrem.

“Boza içireceksen ararım.” diye yanıtladı Rıdvan.

Otelin önünde kahkahalarla gülüp yarın buluşmak üzere birbirlerinden ayrıldılar.

Ankara uçağı gökyüzüne havalanıp gözden yitene kadar izledi Rıdvan.

“Sen geldin kuş azat ettin, ben de seni azat ediyorum. Ankara’da görüşürüz. Güle güle.” diye mırıldandı.

Büroya gelip koltuğuna oturdu. Yine İrem’i aldı kurguladığı düşün içine. İrem’in kolları boynuna dolanmıştı, kendi elleri de kızın beline sarılıydı. Gözler gözlerle dalmıştı, nefesleri birbirlerinin yüzlerini yalıyordu. “Seni hiç unutama...” diye içinden haykıracakken gazetenin Yazı İşleri Müdürü kendisini çağırmişti. Kurguladığı düşü istediği gibi tasarlayıp yine tamamlayamadı.

“Yanına fotoğrafçı Mikail’i de al, doğru uçağın düştüğü yere gidin. Haberinizi hazırlayın, gazetenin akşam baskısına yetiştirelim.” diye konuşan müdürü karşısında şaşırıp afallayan Rıdvan, “Hangi uçak düşmüş?!” diye sordu.

“Adana’dan Ankara’ya giden uçak. Tarsus ile Mersin arasında düşmüş!”

BİZİM ÇİÇEKLERİMİZ

Çocuklar gülsün,
Aç, susuz, oyunsuz,
kalmasınlar.
Işıldasın gözleri...
Susuz diyarlarda gülsün
çocuklar.
Avuçları,
Dünyanın kalanına yetecek
kadar su dolu.
Çocuklar taze gün ışıklarıyla
uyansın.
Korkular yerine,
Rüyalar görsünler ana
kucağında.
Sınırların olmadığı,
İnsanın yok sayıldığı...
Bir ütopyada.
Özgürce, yeniden,
Anadolu’da gülsün çocuklar.
Buğdaylar arasında sıcacık,
Haşhaş tarlalarında gülsünler.
Kızıl topraklarımızda açan,
Senin, benim, bizim
çiçeklerimiz içinde.
Veli ÇELİKTAŞ

KUMA İlhan GERİMTERLİ

*“Erkek adamdan kuma olur mu?
Baban pezevenkse olur.”*

Bunu ilk kez annemin dudaklarının arasından savrulduğunda duydum. Annemin sesi değildi sanki; içinin bir yerinden kırılıp yuvarlanan bir taş gibi dökülmüştü ağzına. Çamaşır suyuyla karışık o soğuk nefesini hatırlıyorum. Ağzından çıkan heceler duvarlara değil, kendi içine işliyordu.

Ben o zamanlar altı yaşındaydım. Kimsenin hiçbir şey anlamadığı ama her şeyi iliklerime kadar hissettiğim yaş. Acının kokusunu bilen var mı?

*“Kutu kutu pense,
Elmamı yerse,
Arkadaşım Sevgi arkasını dönse.”*

“Kızım, arkadaşların dışarıda oyun oynuyor. Sen de oynasana.”

“Ben arkamı dönmeyi sevmiyorum.”

Hâlbuki “kötü kadının kızı” dediklerinde bana arkalarını dönmüşlerdi arkadaşlarım. Nasıl söyledim bunu anneme? Olanlar yine annemin payına düşüyordu; nedenini o zaman da anlayamazdım.

Evimize annemin istemediği misafirler gelirdi. Babam getirirdi onları. Kapı zili çalmazdı. Kilit, anahtar yuvasında çevrildiğinde çıkan ‘tık’ sesiyle birlikte annem yanımda belirirdi. Kucakladığı gibi kilere kapatırdı beni bebeğimle beraber. Misafirler kalır, babam evden ayrılırdı. Annem kapıyı üzerime kilitlerken yüzüne ince bir sis çökerdi. Ne ağlayan ne gülen ne de kızabilen bir sis... Ben o sisin içinde büyüdüm. Sesimi yutmayı orada öğrendim. Kilerde değil, annemin sustuğu yerde karardı çocukluğum.

Bebeğimin saçlarını tarardım kilerde. Sessizce şarkı söyledim. Bazen dudaklarım hareket ederdi. Bazen de arkadaşlarımla oynayamadığım “kutu kutu pense” oyununu oynardım. Bebeğimin her çevirdiğimde poposuna iğne batırırdım; hiç tepki vermezdi. Aynı benim gibi. Gözleri çok güzeldi ama ondan nefret ederdim; çünkü benden şanslıydı.

Bir gün yine kilit sesi yankılandı koridorun sessizliğinde. Annem lavabodan çıktığında kalakaldım salonun ortasında. Elimde bebek, plastik tarak ve avcumun içine koyduğum iğne. Gelen adam gençti. Ayakkabısını çıkarırken bana baktı. Babam, annemle

mutfağa geçti; adam ise salona geldi. Oturduğum yerde bebeğimin saçlarını tararken yanıma çömeldi. Parmaklarını saçlarıma daldırıp boynuma doğru kaydırды. Dokunuşu yabancıydı.

“Ne güzel saçların var senin,” dedi. Sesi fazla yakındı.

Annem hızla koşup beni kucaklayıverdi.

Bağrına bastı. Annemin kalp atışları o dokunuşun yanlışı olduğunu söylüyordu. Bakışlarıyla adamı süzdü. Gözlerindeki alev, adamın pişkin gülüşünde sönüverdi. İğneyi batırsam o gülüşe, kanar mıydım?

Yatak odasından önce uğultu yükseldi; duvarlara çarpıp çoğalan, şekilsiz bir ses. Ardından camın tiz nefesi, kırılırken çıkardığı o kısa ama her şeyi yerinden oynatan ses... Annemin boğuk bir haykırışı karıştı araya. Duyduklarımı sakladım; sanki hepsi göğsümün içine çöktü. Babamın yokluğu, evin en sabit gölgesiydi.

Ne yapacağımı bilemediğimde hep aynı yere giderdim: Bebeğimin saçlarına. Tarak elimde bir ileri bir geri giderken sesler daha da koyulaştı. Plastik saçlar avuçlarımda içinde parçalandıkça içimde bir şeyler de keskinleşti. İğneyi bebeğin saçlı derisine bastırdım. Her batışta odadan gelen gürültü biraz daha uzaklaşıyormuş gibi oldu ya da ben duymazdan geliyordum. Gözlerimden akanlar, tarakta biriken saçlara damlayıp kayboldu.

Bir anlığına sessizlik çöktü. Ardından kapı, evin bütün yükünü sırtından atar gibi çarptı. Genç adam karanlık koridora savrulan bir gölgeydi; adımlarının acelesi, nefesinin telaşı vardı üzerinde. Ayakkabısını tek hamlede giyip kapının eşiğinde durdu. İşaret parmağını havaya kaldırıp ağzından bir kelime bıraktı; duvarların bile kir tutacağı türden.

Sonra çekti gitti. Ardından bir sessizlik daha... Bu kez daha ağır, daha koyu. Annem koşarak geldi yanıma. Üstündeki dağınıklığın içinde yüzüne sinmiş tuhaf bir ifade vardı; yorgunluğun arasından sızan incecik bir gülüş. Bir şeyden kurtulanların gülüşü. Çatlak, hafif ama inadına yaşayan.

O zaman anlamadım. Şimdi biliyorum: Annem kısa bir an, nefes almayı hatırlamıştı.

Yazmak, asla olabileceği kadar iyi yapamayacağınız bir şey. Bitmek tükenmek bilmeyen bir meydan okuma ve bu güne kadar yaptığım her şeyden de daha zor: bu yüzden de yazıyorum. Bu işi iyi yaptığımda da beni mutlu ediyor.

**Ernest HEMINGWAY
Ivan Kashkin’e 1935**

NEBBAŞ İLE TAVUKÇU

Ramazan ÇAKIROĞLU

Nebbaş İbrahim, her zamanki gibi yatağından kalktı. Çoluk, çocuk daha uyuyordu. Sersem sepelek helaya doğru yürürken, karısı çoktan küçük tüpün üzerinde çayı fokurdatmıştı. Kahvaltı sinisi hazırды.

“Avrat, baağaa da bi çay goy... Bulvar bazarına inecem” dedi.

“Olur herif, Çukurova’nın bu sarı sığağında iş çıkar mı acep? Kim ne yapsın, ceketini pantolonu?” dedi.

“Çıkar, çıkar... Çıkmasa ne yiyecek? İlla ki çıkar...”

Helaya girdi Nebbaş İbraam. Bi güzel işedi. İşerken sesli sesli osurdu...

Avludan karısı seslendi;

“Yavvvvaaşşş... Çoluk çocuk uyanacak...”

“Napalım yani? Ossurmayyah mı? Kötü şey insanda durur mu?”

Sonra avludaki gaz tenekesinden uydurma lavaboya uzun uzun sümkürdü.

“Hadi, hadi, yap gahvaltını da yol al...”

“Gidecüz kız. İşler keka giderse biliyon akşama şenlik yaparık. Soğrasına sen de kendini hazır tut...”

“Deli, deli konuşma lan, yaşıma kaç benim?”

“Yaş, maş ağnamam ben. Herifini ihmal etme...”

Karısı sözü çok uzatmadı. “Bakarız, bakarız... Hadi, yallah...” dedi.

Çayı höpürdete, höpürdete içti Nebbaş. Domatesin suyu ağzından aktı. Kalktı lavaboya yürüdü. “Ene güne karşı bari ağzımızı yıkayah. İş yapıyoz şunun şurasında...” dedi.

Dönüşte, tahta sedirin üstüne rastgele atılmış pantolonunu ve gömleğini giydi.

Sonra, kör odaya girdi. Burası evin en karanlık odası idi. Rahmetli babası öldüğünde, elde yok, avuçta yok. Aç, susuz kalmışlardı. Babasının elbiselerini de ilk buradan götürmüş ve satmıştı Bulvar Pazarında. Bulvar Pazarında onu ve babasının elbiselerini tanıyan Fırıldak Kazım; “Ne o la, Nebbaşılık mı yapıyon?” demişti. O da “Nebbaşılık ne la?” deyince, Fırıldak Kazım

“Ölü soyucusu...” deyip o da “Senin gibi at etinden sucuk mu yapıyom lan gavat?” diyerek yumruğu sallamış, Fırıldak Kazım, zor kurtulup kaçmıştı.

O gündür, bu gündür bu işi yapıyor ve adı Nebbaş İbrahim’a çıkmıştı. Şu “Nebbaş” lakabına da alıştı gitti.

İnsan neye alışmıyor ki?...

Ölü evleri ceket, gömlek, pantolon ve ayakkabı getiriyorlardı. Punduna düşürürse kendisi de yürütüyordu. Ölü eşyası olduğu için, görseler bile kimse ‘sevaptır’ diye ses etmiyordu. Gıcır gıcır ayakkabılar çıkınca hele bir de kırk dört numara ise değme keyfine...

Bazen, vefat edenin çorabına, donuna kadar her şeyi getiriyorlardı. İşte o zaman çok kızıyordu Nebbaş İbrahim. Ve “Anasını avradını...” diye kalayı çekiyordu. Don ve çorapları avludaki su kazanının altında yakıyordu. Etrafı bir yanık kokusu sarıyor, konu komşu “Nebbaş yine ölü donu yakıyor...” diyordu.

Bazen de vefat edenlerin yakınları, vefat edenin nesi varsa sokak başlarına atıyordu. Döşeme Mahallesi, Sular civarı, Ziya Paşa, Kuru Köprü arkasından fena iş çıkmıyordu.

Bunlar bir çırpıda aklından geçerken, topladığı, yürüttüğü, beş altı ceket, içlerindeki askıda pantolon olan takımlardan rastgele vurdu sırtına. Tahta avlu kapısı, ardından “trraaaakkkk...” diye bir sesle kapandı.

Nebbaş, mahalle yoluna vurdu kendisini. Kafasında dönüp, duran, cevap bulamadığı deli sorular vardı. “Oturduğu ev daha düne kadar köy içindeydi. Evin kaldığı mahalle bir köydü. Hemen mahallenin dibinde ne zaman yükseldi bu apartmanlar? Karpuz, kavun tarlalarına ne oldu? Üzüm bağları nereye gitti?... O gül bahçeleri nasıl talan oldu? Soğuk suları ile ünlü kuyular, şimdi nasıl birer kenef kuyusu oldu?... Kala kala elinde, atadan kalan külüstür ev için ikide bir gelen müteahhitlere “Heee!” dese miydi acaba?”

Bu düşünceler içindeyken kendini Bulvar Pazarında buldu. Pazartesi günleri kurulan bu Pazar, ona hep bereketli geliyordu.

“Bu gün de çıkar inşallah bir şeyler...” diye mırıldandı.

Yavaş, yavaş sesini yükselterek; “Cekeeett var, pantolon var. Cekeet, pantolon...” diyerek yürümeye başladı.

Karşıdan tavukçu Sefa göründü. Tavukları tabla denilen, üzeri gözenekli tel ile kutu gibi çevrilmiş bir el arabasına yüklemiş geliyordu. Tavukçu Sefa da bir yandan Belediyede temizlik işi yapıyor, boş zamanlarında da tablada tavuk gezdirip satıyordu. Ne kadar tavuk satarsa satsın, Tavukçu Sefanın

tavuklarının sayısı hep on tanedir. On taneyi geçmez. Geceleri, kenar mahallelerden çöp toplarken, kümeslerden bir iki tavuğu kolunun üzerine yürütüveriyordu. Öyle ki ekip de bu işe nerdeyse ortaktı. Sattığında arkadaşlarına şalgam, bici bici söylüyordu. Yüklüce bir iş yaparsa kebab bile ısmarlıyordu. Gündüzleri çalışmadığından, her gün on tavuğu tablaya yüklüyor, üç beşini satıyor, eve dönüyordu. İşe çıktığı gece ne kadar eksik ise o kadar yürütüyor ve kümesi tamamlıyordu. Hatta o kadar ünlendi ki Tavukçu Sefa, uzak mahallelerden ona el altından tavuk getirenler de oluyordu. Daha ne yapsın Tavukçu Sefa? Gül gibi geçinip gidiyordu işte...

“Selamünaleyküm Tavukçu...” dedi Nebbaş İbrahim.

“Aleykümselam Nebbaş İbrahim. N’örüyon?”

“N’örem? Görüyon işte...”

“Siftah ettin mi İbrahim? Ver bakalım şuradan eyi bir ceket.”

“Ne siftahı lan? Yeni girdim bazara... Hangisini verem?”

Tavukçu Sefa; gözünü kestirdiği kiremit rengi bir cekete dikmişti.

“Şunu ver sen bana şunu. Yarın bir gün havalar soğur. Giyerik.”

“Olur..” dedi Nebbaş.

Tuttu, ceketini Tavukçu Sefa’nın sırtına giydirdi. ‘Cuk’ diye oturdu ceket. Ismarlama dikseler bu kadar güzel olmazdı.

Tavukçu pazarlık için elini uzattı. “Tut elimi, Kaç para bu?” dedi

Nebbaş’ın aklına karısına sabah söyledikleri geldi. Şenlik, menlik sonrası...

“Para ile değil, bugün takasla olsun. Sen şu horozu ver, bir de şu tavuğu ver, bir de gücçük horozu ver yeter...” dedi.

“Anasının nikâhı. Ne lan bu? Yılmaz Güney’in ceketini mi bu? Semeriyle seksen istiyon. Pantolonu da çıkaram mı?” dedi, Tavukçu Sefa.

“Pantolonu senin gö....de kalsın. O zaman şu büyük horozu ve gücçük horozu ver”

“Olmaz... Doğru düstür anlaşıp. Doğru bir şey söyle Nebbaş.”

“Daha ne diyem? Ancak gurtarır. Hadi tavuk kalsın. Büyük horoz ve gücçük horozu ver.”

Büyük alım satım işi gibi bir yandan el sıkışıyorlar, sallayıp, sallayıp duruyorlardı.

Bir ara Tavukçu Sefa, elini çekti.

“Olmaz gardaşım bu iş...” dedi. Tablayı sürmeye yeltendi.

“Böyük horozu ver, bu iş bitsin Sefa”

“Göccük horozdan başka zırnık vermem”

“Hadi lan, böğün de böyle ossun...” diyerek, tuttuğu eli sıkıca salladı ve bıraktı. Yoksa akşama hem şenlik kaçacaktı hem de şenlikten sonrası...

Tavukçu Sefa ceketini çıkarmadı bile. Küçük horozu ayaklarından tuttu Nebbaş. Yaz sıcağında ceket sırtında, tabloya yöneldi Tavukçu. Nebbaş, tavuk sağ elinde ayaklarından askıda, üç dört ceket sol

omuzunda yürüdü gitti. Tavukçu Sefa, tam döndü ki kendilerine doğru bakan gülen bir yüz ile karşılaştı;

“Oooo, Erol Hocam, sen burada mıydın? Bizi mi izledin?”

“Böyle keyifli bir alışveriş izlenmez mi?” dedi mahallenin öğretmenini Erol hoca.

“Nasıl buldun alışverişini? Nebbaş ile hangimiz kârlıydık?”

“Valla fena alışveriş olmadı. Ceket ancak bu küçük horoz eder.”

“Onu bilmem Erol hocam. Sen öyle diyon da her alışverişin bir öpeni bir de öpüleni vardır.”

“Öyle mi dersin Tavukçu?”

“Öyle, öyle... bu alışverişte de Nebbaş ile ikimizden birinin anası öpüldü, ama hangimizin anası öpüldü bilemedim?..”

Bunun üzerine Erol öğretmen bir kakhaha patlattı.

“Hayırlısı olsun.” deyip, Tavukçu da sırtını dönüp yürürken, Tavukçunun sırtındaki ceketin arka eteğinde bir el büyüklüğünde bir yanık gördü.

Sonra Erol Hoca; “Öyle ya, ikinizden birinin... Ya da ikinizin... Ya da hepimizin...” diyerek, o da kakhaha atarak yürüdü gitti...

GÜL KOKULUM

Gül kokulu dudaklarını
Gül kokulu ellerini
Öpmelere doyamadım
Doyamadım
Doyulur mu sevgine
Doyulur mu gül kokulu bedenine
Zaman çok çabuk geçiyor
Sarılmaya doyamadım
Zamanı durduramadım
Gül kokulu yârimi
Öpmelere doyamadım
Doyamadım
Ayrılık saati geliyor
Mesafeler aramıza giriyor
Biliyorum buluşacağız
Ayrılmamak üzere kavuşacağız
Gül kokulu sevdam
Öpmelere doyamadım
Doyamadım
Sana hoşça kal derken
Gül kokunu içime çekerken
Son bir defa
Dudaklarından öperken
Sana gül kokulu kalbimi
Bırakıyorum
Selda NİSANOĞLU

SÜLEMİŞ

Ey doğup büyüdüğüm kentin simgesi Sülemiş
Düşündükçe
Anadan üryan zamanların geliyor aklıma
Ottan başka bir şey yetişmeyen yamaçlarını
Kocaman kocaman kayalarını
Kentimin kadirbilir renkli insanlarını
-Ki, birini söylesem bini eksik kalır-
Seni gezinti yeri olarak kullanmasını
Komşu kentlerle yapılan futbol maçlarına
At koşularına tribün olmanı anımsıyorum
Sen zaman içinde nelere tanıklık etmedin ki,
Ayakucundan akan
Çevreye hayat veren
Savrun Çayı'na
Üzerinde oluşan göletlere
Ve o göletler üzerinde
Kentimin bir başka simgesi “turp” adacıklarına
Taştığı zaman nice canları yakmasına
Ve söylemeye dilim varmayan o büyük felakete
Günler süren amansız yağışla
Gece yarısı tarihsel Taşköprü'nün yıkılışına
-Ki o günün gündüzünde köprü üstünde
Azgın selleri izliyorduk yüzlerce kişi-
Demek halk deyişiyle “verilmiş sadakamız varmış”
Savrun üzerine yeniden köprü kuruluşu sırasında
Bir kamyonun geçerken çökerek
Görevli subayımızı şehit etmesini
Halkın feryadının göklere yükselmesini
Anımsadıkça içim sızlar kahrolurum
Bunların da tanışısın sen Sülemiş
Bugün
Karacaoğlan ustanın deyişiyle
“Bayramlığın giyince”
Ne güzel olmuşsun
Ey canım Sülemiş
Bunca yıl sonra bile
Düşündükçe eski günleri
Seni anımsamak ne güzelmiş
Mete ÇUKUROVA

AFAD OCAK AYI PROGRAMI

Ocak ayı etkinlik takvimimiz aşağıda olduğu gibidir. Bütün etkinliklerimiz saat 18.30'da başlamaktadır.

3 Ocak 2026 Cumartesi - Soner SEVGİLİ - 5 Ocak Belgeseli Gösterimi

10 Ocak 2026 Cumartesi - Mehmet BUDAK - Fotoğraf Gösterisi - İran - 1 - 2

17 Ocak 2026 Cumartesi - Serap ÜNAL - Fotoğraf Gösterisi

24 Ocak 2026 - 221-222. Dönem Temel Fotoğraf Atölyeleri Fotoğraf Sergisi

31 Ocak 2026 Cumartesi - Murat GÜLTEKİN - Fotoğraf Gösterisi - Hatay Depremi

ÇÜTAM OCAK 2026

07.01.2026 Saat 15.30

“Güçlü Çocuk Yetiştirmek”

Prof. Dr. Mustafa YAŞAR

Adana Kız Lisesi Konferans Salonu

21.01.2026 Saat 15.30

“Gıda Kaynaklı Zehirlenmeler”

Prof. Dr. Işıl VAR

Adana Kız Lisesi Konferans Salonu

ÇUKUROVA DEVLET SENFONİ ORKESTRASI

09
OCAK/JANUARY
CUMA/FRIDAY
20.00

**“ADANA’NIN KURTULUŞU”
KONSERİ**

Sef / Conductor
Eray İNAL

Solist / Solist
Sümer EZGÜ

2026
Program
“ANADOLU’DAN GELDİK”

16
OCAK/JANUARY
CUMA/FRIDAY
20.00

**ADANA’NIN KURTULUŞU”
KONSERİ**

Sef / Conductor
Yalçın ADIGÜZEL

Solist / Solist
Poyraz BALTAÇIĞİL
“Nylonsel”

2026
Program
D.SOSTAKOVİÇ: “FESTİVAL ÜVERTÜRÜ OP.96”
V.ADIGÜZEL: “CELLO KONÇERTOSU”
A.MELIKOV: “MAŞAL SENFONİK ŞİİR”
F.MİROV: “NESİMİ DESTANI”

23
OCAK/JANUARY
CUMA/FRIDAY
20.00

**ADANA’NIN KURTULUŞU”
KONSERİ**

Sef / Conductor
Antonio PIEROLI

Solist / Solist
Ludmil ANGELOV
“Piyano”

2026
Program
F.CHOPIN “PIYANO KONÇERTOSU NO.1”
P.LIČAYKOVSKI “SENFONİ NO.4”

30
OCAK/JANUARY
CUMA/FRIDAY
20.00

**ADANA’NIN KURTULUŞU”
KONSERİ**

Sef / Conductor
Tulio Gagliardo VARAS

Solistler / Solists
**ÇİSO TAHTA ÜFLEMELİ ÇALGILAR (8’Lİ)
YURMALI VE BAKIR ÜFLEMELİ ÇALGILAR**

2026
Program
L. van BEETHOVEN WIND OCTET E FLAT MAJOR OP.103
C.GOUNOD “PETITE SYMPHONIE”
D.KATAS “SOUNDTRACK MEDLEY”

SEHİR
TİYATROLARI
adana:tiyatro

OCAK
2026

BİR ATA KRALLIĞIM
6 OCAK SALI
SAAT: 20.00

BİR ATA KRALLIĞIM
7 OCAK ÇARŞAMBA
SAAT: 20.00

ŞEKER KIZ VE ARKADAŞLARI
10 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 15.00

HEDDA GABLER
10 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 20.00

HEDDA GABLER
13 OCAK SALI
SAAT: 20.00

GEÇMEM GEREK
17 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 13.00

HEDDA GABLER
17 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 20.00

BİR TAKIM AZIZLİKLER
20 OCAK SALI
SAAT: 30.00

BİR TAKIM AZIZLİKLER
21 OCAK ÇARŞAMBA
SAAT: 20.00

ŞEKER KIZ VE ARKADAŞLARI
24 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 15.00

PAPAZ KAÇTI
27 OCAK SALI
SAAT: 20.00

PAPAZ KAÇTI
28 OCAK ÇARŞAMBA
SAAT: 20.00

GEÇMEM GEREK
31 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 13.00

BİR TAKIM AZIZLİKLER
31 OCAK CUMARTESİ
SAAT: 20.00

BÜYÜK
SEHİR
ADANA

adana: sanat
Adana Sanat Kurumu
Adana Sanat Kurumu Sanatçıları

ZEYDAN
KARALAR

ABB ŞEHİR TİYATROSU

OCAK 2026	RAMAZANOĞLU SAHNESİ	01 BURDA PGM SAHNESİ
1	PERŞEMBE	
2	CUMA	
3	CUMARTESİ (M)	
3	CUMARTESİ (S)	
4	PAZAR (M)	
4	PAZAR (M)	
5	PAZARTESİ	
6	SALI	ÜÇ KEDİ BİR DİLEK (Filozof Çocuklar Projesi) (Ç.O.) (11.00) (FUAYE)
7	ÇARŞAMBA	BERNARDA ALBANIN EVI
8	PERŞEMBE	BERNARDA ALBANIN EVI
9	CUMA	AĞIR ROMAN
10	CUMARTESİ (M)	AĞIR ROMAN
10	CUMARTESİ (S)	AĞIR ROMAN
11	PAZAR (M)	
11	PAZAR (M)	
12	PAZARTESİ	
13	SALI	ÜÇ KEDİ BİR DİLEK (Filozof Çocuklar Projesi) (Ç.O.) (11.00) (FUAYE)
14	ÇARŞAMBA	BERNARDA ALBANIN EVI
15	PERŞEMBE	BERNARDA ALBANIN EVI
16	CUMA	AĞIR ROMAN
17	CUMARTESİ (M)	AĞIR ROMAN
17	CUMARTESİ (S)	AĞIR ROMAN
18	PAZAR (M)	
18	PAZAR (M)	
19	PAZARTESİ	
20	SALI	ÜÇ KEDİ BİR DİLEK (Filozof Çocuklar Projesi) (Ç.O.) (11.00) (FUAYE)
21	ÇARŞAMBA	ŞEKERPADE
22	PERŞEMBE	ŞEKERPADE
23	CUMA	ÇEHOV AŞKI
24	CUMARTESİ (M)	ÇEHOV AŞKI
24	CUMARTESİ (S)	ÇEHOV AŞKI
25	PAZAR (M)	
25	PAZAR (M)	
26	PAZARTESİ	
27	SALI	ÜÇ KEDİ BİR DİLEK (Filozof Çocuklar Projesi) (Ç.O.) (11.00) (FUAYE)
28	ÇARŞAMBA	KOMİK PARA
29	PERŞEMBE	KOMİK PARA
30	CUMA	AŞK LİSTESİ
31	CUMARTESİ (M)	AŞK LİSTESİ
31	CUMARTESİ (S)	AŞK LİSTESİ

SEYHAN BELEDİYESİ - KÜLTÜR SANAT ve SOSYAL İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ OCAK 2026 ETKİNLİK PROGRAMI

ETKİNLİK TARİHİ	ETKİNLİK SAATİ	ETKİNLİK YERİ	ETKİNLİK BİLGİSİ	ETKİNLİYAPAN KURUM/ŞAHIS	BİLET / DAVETİYE TEMİN DURUMU
3 Ocak 2026 Cumartesi	16.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	RAPUNZEL TİYATRO OYUNU	REVERANS SANAT	İNTERNET BİLET SATIŞ SİTESİ
5 Ocak 2026 Pazartesi	19.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	ADANA' NIN KURTULUŞU ADANA TÜRKÜLERİ KONSERİ	SEYHAN BELEDİYESİ ÜCRETSİZ KÜLTÜR SANAT ve SOSYAL İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ	ÜCRETSİZ
8 Ocak 2026 Perşembe	20.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	ETİŞKİN TİYATRO OYUNU	SBŞT ÜCRETSİZ SEYHAN BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROSU	ÜCRETSİZ
9 Ocak 2026 Cuma	11.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	ÇOCUK TİYATRO OYUNU	SBŞT ÜCRETSİZ SEYHAN BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROSU	ÜCRETSİZ
17 Ocak 2026 Cumartesi	20.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	ESSİZLİKMANİFESTOSU TİYATRO OYUNU	VİZ SANATORG	İNTERNET BİLET SATIŞ SİTESİ
23 Ocak 2026 Cuma	19.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	SEYHAN' IN SESİ KADIN KOROSU HOŞGELDİN 2026 KONSERİ	SEYHAN BELEDİYESİ KÜLTÜR SANAT ve SOSYAL İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ MÜZİK ATÖLYELERİ	ÜCRETSİZ
24 Ocak 2026 Cumartesi	20.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	“OLAYLAR ÇOK BÜYÜK” TİYATRO OYUNU	OTTO ORGANİZASYON	İNTERNET BİLET SATIŞ SİTESİ
29 Ocak 2026 Perşembe	20.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	YETİŞKİN TİYATRO OYUNU	SBŞT ÜCRETSİZ SEYHAN BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROSU	ÜCRETSİZ
31 Ocak 2026 Cumartesi	20.00	YAŞAR KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ	HAMİT KARADENİZ ALBÜM TANITIM KONSERİ	ÖZGÜR ÖZER TURİZM İNŞ. TEKS. TİC. LTD. ŞTİ	İNTERNET BİLET SATIŞ SİTESİ